

Угріється, гитайте, / І гужоту науграйтесь, / І свого не цурайтесь. / Т. Шевченко /

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСНА ПЕДАГОГІЧНА ГАЗЕТА

№ 17-20
(1081-1084)
Травень
2022 року

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСНА ПЕДАГОГІЧНА ГАЗЕТА

Видається
з грудня
1993 року

• Молитва перед завданням...

Хай Бог береже воїнів ЗСУ і Україну!

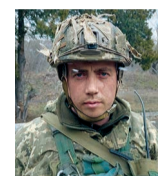
• 33-річний Михайло Несольоний із села Сніжків, що на Харківщині, загинув у перший же день війни. Останнє, що він зробив, – поїхав палаючою машиною на ворожий танк.

• Старший лейтенант Дмитро Дозірчий (нещодавно йому присвоєно звання Героя України) прорвав оборону противника на мосту у Херсонській області і допоміг нашим силам вийти з оточення.

• 29-річний Максим потрапив у полон під Іловайськом, відмовився стати на коліна перед рашистами, за що йому прострелили обидві ноги. Хлопець вижив, звільнився з полону і продовжує захищати Україну!

• Лише за один день підрозділ Героя України Євгена Шаматалюка знищив 90 одиниць ворожої техніки.

«Хоч іскру кожен. Іскру – кожен. Всі разом – буде Україна» (Наталка НІКУЛІНА)

• Українські залізничники у Сумській області голими руками захопили БТР російських окупаційних військ і взяли в полон двох військових ворожої армії. Вони навмисно загнали росіян у глухий кут, коли ті запитали в них дорогу.

• Троє чоловіків на Херсонщині розбили пів колони російських окупантів. І хоч вони не називають себе героями, ми пишаємося мужністю наших українців!

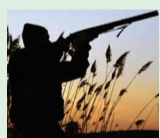
• У Бердянську чоловік голими руками із цигаркою в зубах переніс знайдену міну до лісу.

• Киянка прикрила доньку собою, щоб захистити її від обстрілів. Жінка дістала численні травми. Її з чоловіком доставили до дитячої лікарні «Охматдит», де обох прооперували. Благо малятко залишилося неушкодженим завдяки своїй хоробрій матері!

• Дніпрянка Ярослава Магучіх здобула «золото» для України на Чемпіонаті світу з легкої атлетики.

Пенсіонери вже не в тих роках, щоб брати до рук зброю і йти воювати, але теж надійно тримають фронт

• Привид Бучі. 70-річний пенсіонер, якого через вік не взяли до лав тероборони, придбав набір до гвинтівки та розпочав партизанити ночами. Як наслідок – мінус 1-3 орка щоночі. На рахунку мисливця понад 50 ліквідованих рашистів.

• Старенький дідусь зміг викрасти в озброєних окупантів машину та подарувати її Збройним Силам.

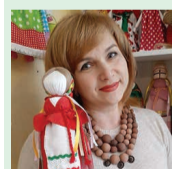

84-річний Сергій Вербицький з Волині приніс для волонтерів 5 тисяч гривень, щоб допомогти армії.

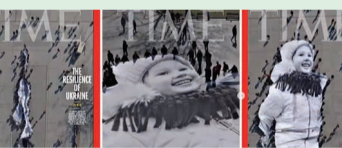

85-річна Любов – волонтерка. Вона в'яже для захисників та захисниць теплі шкарпетки. Жінка майже не може ходити, але все одно хоче допомагати армії.

Навіть у найскладніші часи мистецтво з нами

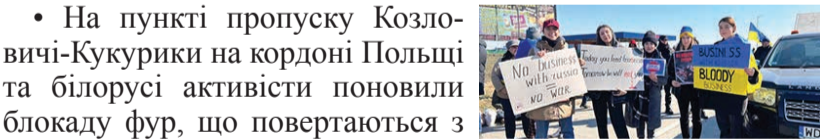
• Дніпровська майстриня з виготовлення ляльок Інна Івїнська проводить безкоштовні майстер-класи. Вона розповідає історію народної ляльки та проводить арттерапію – це її внесок у підтримку жінок під час війни.

• Журнал «Time» присвятив обкладинку подіям, що відбуваються в Україні. На обкладинці розмістили фото 5-річної дівчинки Валерії з Кривого Рогу, яка була змушена тікати від війни.

• Рашисти вивезли до білорусі 5-річну дівчинку та її бабусю з Київщини. Дитина мала кульове поранення в голову через обстріл автомобіля, на якому її батьки та 18-річний брат намагалися виїхати із зони бойових дій. Завдяки працівникам Міністерства закордонних справ України та консульської оперативної служби жінку й дитину вдалося знайти. Дівчинку прооперували. Співробітниця консульського відділу посольства Мар'яна Боцвінюк оформила тимчасову опіку над дитиною, адже дівчинка втратила батьків та посвідчення особи для повернення згодом на Батьківщину.

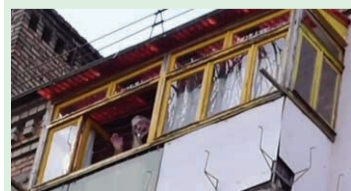

• На пункті пропуску Козловичі-Кукурики на кордоні Польщі та білорусі активісти поновили блокаду фур, що повертаються з Європи до білорусі та рф. «Блокада» відбувається вже не перший день, але якщо минулими вихідними активістів було до двох десятків, тепер – від сотні до кількох сот осіб.

• Перша Віце-Міс України Plus Size та регіональна директорка конкурсу краси у Дніпропетровській області Олександра-Каталей Кіщенко з Кривого Рогу відмовилась від свого титулу та евакуювалась до Словаччини.

«Це було моє рішення, адже голова конкурсу Кристина Ліндеблейд вирішила зберегти нейтралітетну позицію по відношенню до війни росії з Україною. Кристина сказала, що вона аполітична... На мій погляд, це найнижчий та найганебніший вчинок. Який тут може бути нейтралітет? Я не хочу бути обличчям цього конкурсу та підтримувати вбивць, тому я відмовилась від титулу», – розповіла дівчина.

• Щодня у Миколаєві о 12:00 чоловік зі свого балкона грає на саксофоні гімн України. А потім вигукує «Слава Україні!»

• Гімн України для захисників нашої держави на скрипці!

• Романтичне освідчення. Спочатку військові удавали ніби обшуковують родину, що рухалася на автомобілі через блокпост, а потім один із них несподівано освідчився дівчині.

Педагоги Дніпропетровщини змагатимуться за звання кращого вчителя країни

В області підбили підсумки першого етапу щорічного конкурсу «Учитель року – 2022»

«У регіональному етапі конкурсу взяли участь 140 педагогів з різних куточків Дніпропетровщини. Вони змагалися у чотирьох номінаціях. Переможців визначило фахове журі. Конкурс проходив в очно-дистанційній формі. На учасників чекала низка випробувань. Вони мали підготувати майстер-клас, методичний практикум, практичну або творчу роботу, тестування, фрагмен-

ти очного та дистанційного уроків», – розповів ректор Дніпровської академії неперервної освіти, професор Віктор Сиченко.

Цьогоріч найбільше учасників було у номінації «Інформатика» – 63. Також долучилися 44 вчителі біології, 19 – правознавства, 14 – мистецтва. У фінал пройшли по 5 педагогів з кожної номінації.

Переможцями конкурсу стали вчителька біології Дніпровської СЗШ № 148 Ольга Рогожнікова, вчителька інформатики Криворізького природничо-наукового ліцею Світлана

Медведева, вчителька музичного мистецтва Павлоградської СЗШ № 9 Валерія Полухович і вчителька правознавства Криворізької СЗШ № 120 Оксана Малюк. Вони отримали дипломи, 10 тисяч грн премії та «путівки» на Всеукраїнський етап змагань. Його проведуть після завершення воєнного стану.

Конкурс «Учитель року» проходить на Дніпропетровщині з 1995 року. Його мета – підтримати творчу працю вчителів, підвищити їхню професійну майстерність та популяризувати педагогічні здобутки.

53 юних мешканця Дніпропетровщини стали призерами національного конкурсу

«Genius Olympiad Ukraine 2022»

Школярі Дніпропетровщини вибороли на Всеукраїнській олімпіаді 8 золотих, 13 срібних, 16 бронзових медалей та 16 почесних відзнак. Артем Образцов, Артем Шеламанов, Катерина Северина, Дар'я Назарченко, Ганна Кіцела, Аліна Рожковська, Стефанія Яровенко та Софія Вознюк отримали екоковитки – «путівки» на участь у міжнародному фіналі Олімпіади

геніїв. Він проходить влітку у США.

«Олімпіада геніїв – це міжнародний конкурс екологічних проєктів для учнів 8-11 класів. Цьогоріч у національному фіналі взяли участь школярі з 23 областей України. Змагалися у 6 категоріях – наука, бізнес, креативне письмо, мистецтво, музика та короткометражний фільм. Свої роботи діти

презентували фаховому журі дистанційно», – розповів директор департаменту освіти і науки Дніпропетровської ОВА Олексій Полторацький.

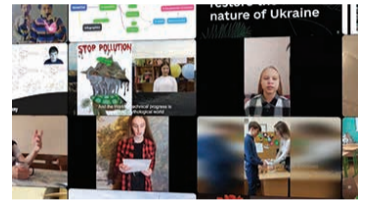
Серед переможців більшість – вихованці Дніпропетровського відділення Малої академії наук.

«Наш осередок на конкурсі визнали одним із найкращих та найактивніших. 39 переможців, 7 з яких

отримали «путівки»

на міжнародний етап. Пишаємося вихованцями МАН та бажаємо подальших перемог», – сказала директорка Дніпропетровського відділення МАН Наталія Тягло.

Загалом цьогоріч учасники конкурсу презентували майже 1 тисячу екологічних проєктів.

Національний мультипредметний тест

В Україні визначилися із датами проведення НМТ.

Оцінювання проходить в три сесії. Основна – з 18 липня до 10 серпня, додаткова – з 16 до 20 серпня, спеціальна – з 12 до 16 вересня.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ НМТ-2022				
ОСНОВНА СЕСІЯ				
20 травня – 7 червня	21 червня – 7 липня	До 12 липня	18 липня – 10 серпня	До 12 серпня
Підтвердження бажання щодо складання НМТ	Вибір назви населеного пункту, де учасникові/учасниці буде зручно проходити НМТ	Повідомлення учасників основної сесії НМТ про час і місце складання тесту	Тестування	Оголошення результатів основної сесії
ДОДАТКОВА СЕСІЯ				
10–20 червня	8–18 липня	1–10 серпня	До 12 серпня	16–20 серпня – До 21 серпня
Додатковий період для створення реєстраційних карток	Підтвердження бажання щодо складання НМТ	Вибір назви населеного пункту, де учасникові/учасниці буде зручно проходити НМТ	Повідомлення учасників основної сесії НМТ про час і місце складання тесту	Тестування – Оголошення результатів основної сесії
СПЕЦІАЛЬНА СЕСІЯ				
1–7 вересня	До 10 вересня	12–16 вересня	До 19 вересня	
Подання заявок для участі в спеціальній сесії	Повідомлення учасників основної сесії НМТ про час і місце складання тесту	Тестування	Оголошення результатів основної сесії	

«Цьогоріч випускники Дніпропетровщини замість ЗНО складатимуть НМТ. Відповідатимуть на питання з трьох обов'язкових предметів: української мови, математики та історії України. Перша сесія тестування розпочнеться в липні», – зазначив директор департаменту освіти і науки ДніпроОВА Олексій Полторацький.

Випускникам, які вже мають реєстраційну картку, потрібно з 20 травня до 7 червня обов'язково підтвердити своє бажання проходити тестування. А ще – обрати назву населеного пункту, де вони планують складати НМТ. 11-класники, які ще не створили особистий кабінет, зможуть це зробити з 10 до 20 червня. А підтвердити участь – 8-12 липня.

Тестування відбуватимуться у спеціально створених тимчасових екзаменаційних центрах. Ті, хто не матимуть змоги прийти на іспит в основну сесію, зможуть його пройти під час додаткової або спеціальної.

Отримані результати майбутні абітурієнти зможуть використовувати для вступу до закладів вищої освіти. Випускникам минулих років замість результатів НМТ дозволили використовувати сертифікати ЗНО 2019-2021 рр.

У пам'ять про тих, хто більше ніколи не сяде за парту

В одній зі шкіл Дніпра 6 травня провели щемливу акцію.

«Війна торкнулася кожного з нас. Із сумом у серці ми виставили на подвір'ї пусті парту. Їх 223 – саме стільки на сьогодні загинуло хлопчиків і дівчаток через війну. Залишені речі – символ того, що біда настигла дітей раптово. Це біль – для кожного. Це наша пам'ять», – сказала одна зі співorganizаторок акції, вчителька української мови та літератури Лілія.

На порожніх партах – підручники, зошити та інше шкільне приладдя, іграшки... Вбитим дітям

не сидіти вже за партами, не грати в ігри, не займатися спортом, не планувати своє майбутнє. Їхні мрії перервали ворожі обстріли.

Такі акції в пам'ять про зруйновані дитячі долі проходять по всьому світу як свідчення найстрашніших злочинів ворога, як нагадування, яку ціну платимо за мир.

«Я сам батько двох дітей. За цими партами могли сидіти школярі. Вони вже не почують шкільний дзвоник. Не гортатимуть книжки. У їхні родини прийшло страшне горе. Немає жодного виправдання війні», – сказав

член батьківської ради при Дніпровському міському голові Володимир Есаулов.

Це не пробачити. Не забути...

ДЕНЬ ВІДКРИТИХ ДВЕРЕЙ

5 травня у Дніпровській академії неперервної освіти відбувся День відкритих дверей, де фахівці закладу презентували спеціальності для здобуття вищої освіти (були представлені всі напрями підготовки майбутніх фахівців, особливості вступної кампанії 2022 року), розповіли про діяльність закладу, відповіли на запитання слухачів.

Цього дня онлайн-двері Академії відкрилися для керівників, педагогічних працівників і випускників закладів освіти – для всіх, хто прагне стати сучасними та успішними спеціалістами європейського рівня.

На початку зустрічі до майбутніх вступників Академії з вітальним словом звернувся ректор закладу, доктор наук з державного управління, професор, заслужений працівник освіти України Віктор Сиченко.

Модератори заходу – голова ради молодих вчених Академії Тетяна

Вільхова та заступниця голови Юлія Руденко, розповіли про практику вступу та перспективи навчання за спеціальностями 011 «Освітні, педагогічні науки», 053 «Психологія», 073 «Менеджмент» і 281 «Публічне управління та адміністрування», продемонстрували презентації та відеоролики. Вони зазначили, що Академія забезпечує неперервний процес освіти майбутніх фахівців від дитячих садочків до післядипломної освіти (підвищення кваліфікації, бакалаврат, магістратура, аспірантура).

Цьогоріч уперше заклад відкриває нові спеціальності – 012 «Дошкільна освіта» та 013 «Початкова освіта» освітнього рівня «Бакалавр». Це є логічним продовженням навчання студентів Дніпровського фахового педагогічного коледжу, який є структурним підрозділом Дніпровської академії неперервної освіти, бо після завершення навчання випускники коледжу отримують рівень

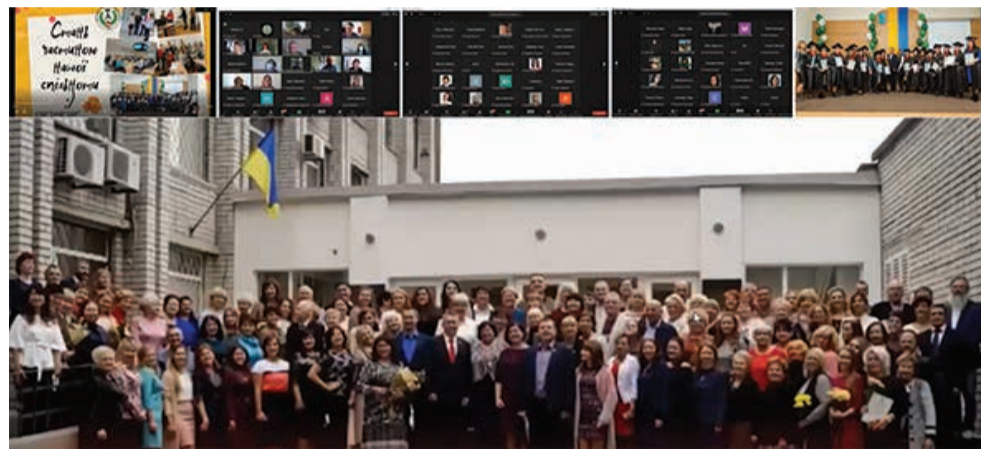
освіти «Фаховий молодший бакалавр». Тож нині у випускників закладів загальної середньої освіти з'явилася гарна можливість здобути педагогічну освіту у справжніх професіоналів з багаторічним теоретичним і практичним досвідом.

Навчання в Академії відкриває можливість отримувати додаткові знання для власного професійного розвитку. Про можливості, які надає вступ до аспірантури розповів голова наукового товариства

студентів, аспірантів і молодих учених Академії, кандидат наук з державного управління, доцент Валерій Мареніченко.

Наприкінці заходу відповідальний секретар приймальної комісії Людмила Харлаш надала змістовні відповіді на чисельні запитання слухачів.

Тетяна ВІЛЬХОВА, доцент кафедри публічного управління та права Академії, доцент, кандидат економічних наук

21 квітня Дніпровська академія неперервної освіти (кафедра соціально-гуманітарної освіти) спільно з Люблянським університетом Словенії (Univerza v Ljubljani) провели III Всеукраїнську науково-практичну конференцію з міжнародною участю

«Актуальні питання соціально-гуманітарної середньої та вищої освіти»

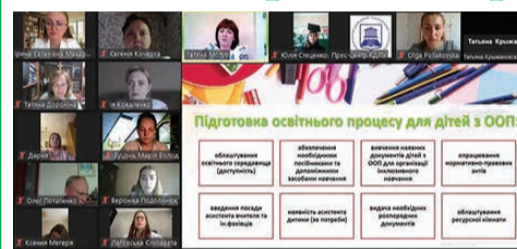
У заході взяли участь майже 100 науковців, здобувачів освіти ЗВО та науково-дослідних установ, а також педагоги, вчителі закладів середньої і вищої освіти України та 5 науковців-представників нашого партнера – Люблянського університету.

Конференція проводилась в рамках науково-дослідницької теми «Соціально-гуманітарна освіта і особистість: сучасні змістовні трансформації».

Програму і збірник матеріалів конференції буде розміщено в базах електронного репозитарію Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського та Університету Словенії.

Іван БЕЗЕНА, завідувач кафедри соціально-гуманітарної освіти Академії, доцент, кандидат філософських наук

18 травня відбувся науково-практичний семінар «Інноваційний розвиток сучасної освіти: від теорії до практики»

Регіональний захід організовано кафедрою педагогіки Криворізького державного педагогічного університету спільно з кафедрою загальної, спеціальної педагогіки, реабілітації та інклюзивної освіти Дніпровської академії неперервної освіти. На семінарі були представлені доповіді науково-педагогічних працівників, аспірантів, студентів. За результатами роботи семінару буде видано збірник наукових праць учасників.

Тетяна МОТУЗ, завідувач кафедри загальної, спеціальної педагогіки, реабілітації та інклюзивної освіти Академії, доцент, кандидат педагогічних наук

18 травня відбулась обласна методична зустріч учителів української мови та літератури

«Передовий педагогічний досвід: аспекти викладання української мови та літератури в 5 класах НУШ»

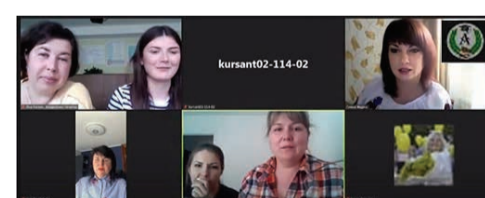
З вітальним словом до освітян звернувся ректор Дніпровської академії неперервної освіти, професор Віктор Сиченко: «Шановні освітяни! Нова українська школа – це ключова реформа Міністерства освіти і науки України, яка має на меті не лише надати якісні знання здобувачам освіти, але й навчити їх застосовувати набуті вміння в повсякденному житті. Відповідальні громадяни, якими неодмінно стануть випускники НУШ, вмітимуть критично мислити, оцінювати ризики, ухвалювати обґрунтовані рішення. А допомогти їм у цьому маємо ми, викладачі. Зміни в освіті можливі завдяки завзятим педагогам, світочам дитячих сердець, які не втомлюються шукати нові шляхи, методики, відшліфовувати й оновлювати власні знання, підходи

до роботи зі здобувачами освіти. Нова українська школа – це європейський досвід викладання, це щасливі учні, вдячні батьки, дружні шкільні родини. Тож, вперед, за новою траєкторією! Великі зміни починаються з маленьких справ! Уклінно дякуємо вам за співпрацю, віддану щоденну роботу, за сяйво, яким запалюєте царину освіти».

Вступним словом надихнув на роботу завідувач кафедри соціально-гуманітарної освіти Іван Безена. З метою підвищення рівня знань про ключові аспекти викладання української мови та літератури, власним педагогічним досвідом поділились колеги з пілотних шкіл області, які цьогоріч вже працювали з новими українськими школярами в 5 класах: директор СЗШ № 9 м. Павлограда Лілія

Чернецька; керівник обласної філологічної майстерні, вчитель СЗШ № 114 м. Кривого Рогу Ілона Дерусова та вчителі української мови та літератури Наталія Галича (СЗШ № 143 м. Дніпра), Яна Кисель і Владислава Чичипас (гімназія № 39 м. Кам'янського), Ірина Колосова і Ганна Колосова (Солонянський ліцей смт Солоного).

Під час прямої трансляції говорили про проблемні питання програми НУШ (мовно-літературна галузь), інтеграцію предметів, матеріально-технічне забезпечення закладів освіти, про вплив НУШ на учасників освітнього процесу, особливості викладання української мови та літератури, оновлення педагогічного інструментарію, про особливості викладання за Новим державним стандартом базової

середньої освіти, про STEM-освіту на уроках української мови та літератури як новітню технологію роботи сучасного вчителя.

Запис трансляції доступний для перегляду за посиланням: <https://www.youtube.com/watch?v=-R8LA4-suP8>. Матеріали презентацій: https://drive.google.com/drive/folders/1S5JJThzgOWtisI-7ZTXiEkxtLbcUfa_7?fbclid=IwAR06YESPTulhe21YoIcRrH6SU0DnasQ-GjLVtk96fhrNjoNgcRfZxG774Y

Олена ФЕДІНА, старший викладач кафедри соціально-гуманітарної освіти Академії, кандидат філологічних наук

Хроніка подій

Травень

3-5 – тренінг «Успішна кар'єра» для здобувачів освіти пільгової категорії;

4, 11, 18, 25 – участь у рамках проекту «EU4Skills: Кращі навички для сучасної України» від МОН і Національного агентства Фінляндії з питань освіти (EDUFI);

5 – участь у вебінарі Федерації роботодавців України «Як впливає на роботу з персоналом Закон 4147. Професійні кваліфікації – які зміни нас очікують»;

10, 24 – зустріч методистів зі слухачами курсів підвищення кваліфікації Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти;

11 – вебінар з особливостей роботи гуртожитків на сучасному етапі для вихователів, практичних психологів, соціальних педагогів;

– тренінг «Психологія благополуччя викладача. Техніка стрес-серфінгу на основі проблем ЗП(ПТ)О»;

12, 26 – участь у інноваційному кластері «Електроімпульс» на Дніпропетровщині;

13 – участь в установчій нараді з ЄФО та Мінекономіки;

16-22 – організаційно-методичний супровід тематичного тижня, приуроченого Дню Європи;

16-27 – дистанційний курс з організації змішаного навчання;

18 – тренінговий курс для ПК з розвитку цифрової компетентності педагогів з розробки міждисциплінарних онлайн-квестів;

19 – тренінг «Softskills: невід'ємний компонент формування життєвих компетенцій для учнівської молоді XXI століття»;

24 – відкритий universal-марафон «Сила України в кожному з нас»;

25 – вебінар «Підручникотворення: сучасні підходи до розробки навчальної літератури для забезпечення освітніх потреб ЗП(ПТ)О»;

– онлайн-консультація для закладів П(ПТ)О «Дії при хімічній атаці»;

27 – участь у регіональному науково-практичному семінарі «Забезпечення якості освіти за різними моделями і формами навчання на курсах підвищення кваліфікації»;

30 – участь у засіданні РЕР;

31 – участь в онлайн-тренінгу Інституту професійно-технічної освіти Національної академії педагогічних наук України «Розроблення і застосування дистанційних курсів в умовах змішаного навчання»;

– вебінар щодо підсумків українсько-німецького проекту EXAM-3.

Віктор ВАСИЛИНЕНКО, директор Навчально-методичного центру ПТО у Дніпропетровській області

Методслужба ПТО Дніпропетровщини у перебудові професійної освіти

Швидка відбудова зруйнованої інфраструктури потребує великої кількості кваліфікованих працівників. Українці володіють навичками, вміннями і компетентностями багатьох професій, але не мають підтвердженої професійної кваліфікації.

Підтвердити свою кваліфікацію можна в кваліфікаційних центрах. Однак для їх запуску потрібні експерти із акредитації – особи, без яких запуск визнання самоосвіти неможливий. Адже саме вони встановлюватимуть, чи відповідає конкретний кваліфікаційний центр вимогам законодавства і чи спроможний він присвоювати професійні кваліфікації.

В Україні вже є 106 експертів із акредитації кваліфікаційних центрів. Це дає впевненість у швидкому та ефективному запуску системи присвоєння професійних кваліфікацій на базі неформального й інформального навчання (самоосвіта).

На черговому засіданні Національного агентства кваліфікацій за результатами відбору на конкурсних засадах прийнято рішення внести до Реєстру кваліфікацій 15 нових експертів, які, незважаючи на обстріли, повітряну тривогу і реальну небезпеку, відвідували семінари і проходили оцінювання. Серед них – Олена Гришаєва, заступниця директора Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Дніпропетровській області.

Щиро вітаємо Олену Вікторівну та зичимо їй здоров'я, успіхів, удачі, реалізації всіх творчих задумів і наснаги! Бажаємо досягти поставлених цілей, не зупинятися перед перешкодами і завжди бути впевненій у своїх силах!

Національне агентство кваліфікацій продовжує пошук нових експертів, аби покрити всі наявні професійні стандарти.

Віктор ВАСИЛИНЕНКО, директор НМЦ ПТО у Дніпропетровській області

Дайджест новин обласного НМЦ ПТО

Продовжуємо створення адаптаційних можливостей тимчасово переміщених осіб

Задовольнили запити з продовження навчання в ЗП(ПТ)О Дніпропетровщини 21 здобувача освіти, які тимчасово перемістилися з окупованих територій.

Готуємось до нового навчального року

Проведено інструктивно-методичний вебінар з питань розробки робочих навчальних планів, освітніх програм, з ознайомленням та роз'ясненням останніх профільних документів.

Профорієнтаційно-комунікаційна кампанія в дії

Навчально-методичний центр ПТО області запусив інформативну кампанію «Адаптуйся у світі професій» про тенденції та можливості в різних галузях економіки (вугільної та видобувної промисловості; сільського та лісового господарства, виробництва та перероблення сільськогосподарської продукції; сфери енергозбереження,

енергоефективності та розвитку відновлювальної енергетики).

Формуємо напрямки роботи НМЦ ПТО за запитами педагогів

Традиційно двічі на рік методслужбою проводиться онлайн-опитування, у відкритому доступі з використанням хмарних технологій, різних категорій працівників ЗП(ПТ)О області з метою вивчення запитів щодо форм та змісту співпраці.

Завершуємо роботу педагогічних шкіл

Із початку навчального року НМЦ ПТО були запущені 8 шкіл, лабораторій для підвищення педагогічної компетентності педагогів та успішно завершили навчання в школах: • впровадження нових виробничих технологій; • професійного зростання старших майстрів; • зростання молодих філологів; • соціального педагога; педагогічної студії «Рівний навчає рівного».

Підвищуємо обізнаність з технології змішаного навчання та ІТ-компетентностей

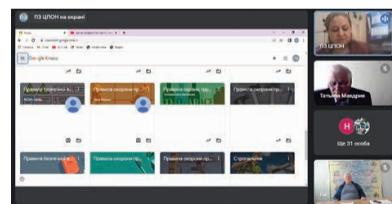
Продовжуємо навчати педагогів на дистанційних курсах. Результат: педагоги освоїли ресурсні можливості змішаних технологій навчання, створивши професійний освітній контент за окремими темами навчання; опрацювали на практиці методику розробки міждисциплінарних онлайн-квестів для навчання здобувачів освіти.

Партнерство. Освітні івенти з науковими установами

Проведені всеукраїнські освітні івенти з науковими установами-партнерами – БІНПО, ІМЗО: відкритий universal-марафон «Сила України у кожному з нас» за темою «Розвиток цифрової компетентності через візуалізацію освітнього контенту»; вебінар з ефективного інструментарію в підручникотворенні; регіональний науково-практичний семінар «Забезпечення якості освіти за різними моделями і формами навчання на курсах підвищення кваліфікації».

Олена ГРИШАЄВА, заступник директора НМЦ ПТО

Виклики розвитку трудового потенціалу Дніпропетровщини в умовах воєнного стану

Навчально-методичним центром ПТО області проведено онлайн-обговорення питання забезпечення виконання завдань формування робітничого потенціалу Дніпропетровщини в умовах воєнного стану із організаторами навчання робітничих кадрів у закладах П(ПТ)О І-го початкового рівня.

Учасників ознайомлено з динамікою попиту і пропозиції на ринку праці в Україні; найзатребуванішими професіями в Україні станом на 1 березня 2022 р.; проектами законодавчих, нормативно-правових документів, прийнятих під час оголошення воєнного стану. Також презентовано освітню програму для навчання слухачів за професією 8211 «Токар» за компетенцією: нарізання зовнішньої та внутрішньої метричної різьби.

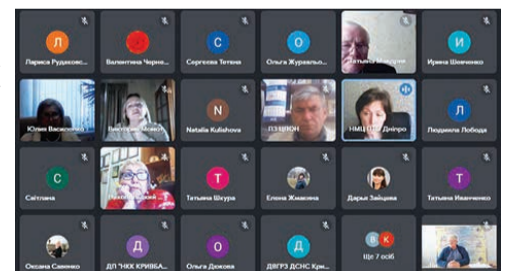
Керівництвом приватного закладу «Центр професійної освіти і навчання» м. Кривого Рогу учасникам презентовано досвід роботи закладу з організації

освітнього процесу в умовах воєнного стану з проведення навчання щодо отримання повних або часткових професійних кваліфікацій та виконання спільних рекомендацій Федерації організацій роботодавців Дніпропетровщини та НМЦ ПТО області.

Наголошено на необхідності виконання ліцензійних, атестаційних вимог законодавчої та нормативно-правової бази П(ПТ)О, своєчасного розроблення, затвердження РНП та освітніх програм, а також про проведення анкетування закладів І-го початкового рівня щодо підвищення якості надання освітніх послуг.

Матеріали секції – на сайті НМЦ ПТО у розділі «Віртуальна методична допомога» у підрозділі «Матеріали секцій».

Андрій КРАСИЛЬНИКОВ, методист НМЦ ПТО

Раніше ми вже писали про те, що фахівці Дніпровської академії неперервної освіти співпрацюють з волонтерськими центрами, збирають кошти, речі та продукти. Що при Академії утворено благодійний фонд для посилення збору коштів на допомогу військовим ЗСУ та переселенцям (картка Приватбанка 4731219646529515, Н.Ю. Волокітіна). Що викладачі закладу проводять консультації для тимчасово переміщених осіб і здійснюють психолого-педагогічний супровід дітей-переселенців, а також проводять для них уроки та ігри.

29 квітня відбулася ще одна важлива подія. До Академії завітали представники добровільних компаній: «Об'єднання за дотримання прав людини» (керівник Олена Терехова), благодійні фонди «Світ індіго» (керівник Зінаїда Пітулько) та «Для тебе» (керівник Ксенія Артамонова), члени команди волонтерів-благодійників України; а також меценат Євгеній, Дар'я Козаченко і Тетяна Коваль.

Мета зустрічі – співпраця Академії з волонтерськими організаціями та благодійними фондами.

«Зараз усі українці працюють на Перемогу. Кожен робить те, що він вміє найкраще. Фахівці Академії активно долучаються до волон-

І СЛОВОМ, І ДІЛОМ

терської діяльності. Впевнено можемо сказати, що за два місяці війни наш колектив насправді став родиною і ця єдина родина докладає максимальних зусиль для спільної Перемоги над ворогом. Волонтерство допомагає психологічно легше пережити час війни, також це гарна можливість познайомитися з новими людьми, поспілкуватися і навіть знайти хороших друзів. Сподіваюся, що сьогоднішня зустріч з благодійними організаціями і подальша плідна співпраця з ними сприятиме підвищенню мотивації до волонтерської діяльності, формуванню ефективних і довірливих відносин між волонтерами й Академією», – зазначив ректор закладу Віктор Сиченко.

Цього ж дня у закладі відбувся добродійний захід для дітей тимчасово переміщених осіб, який влаштували ці благодійні компанії. На концерт завітали діти-переселенці та їхні батьки. Відкрив захід ректор Академії Віктор Сиченко, також з вітальними словами і побажаннями миру й Перемоги до присутніх

звернулися представники волонтерських організацій і благодійних фондів.

Далі для дітей і дорослих своє шоу ілюзій показав член команди волонтерів-доброчинників України, власник дитячого розважального центру Happy Land Данил Корж. Аби розгадати секрети фокусів та ілюзій необхідні знання з біології, фізики, хімії та математики – діти активно намагалися розгадати секрети тих фокусів. А декому це навіть вдалося.

Музичну програму виконували лавреатки міжнародних і всеукраїнських музичних конкурсів, стипендіатки Харківської облдержадміністрації «Надія Слобожанщини», сестри Марія й Анастасія Хатови.

Наприкінці усі діти отримали у подарунок смаколики, книжки та розвивальні, настільні командні ігри, пазли, а дорослі – ліки, засоби гігієни, вітаміни, напої, дитяче пюре, хлібні вироби без глютену тощо.

Віримо в нашу Перемогу! Все буде Україна!
Надія АНТОНЕНКО

Підтримати дитину

Від 24 лютого 2022 року, коли мирні українські міста постраждали від підступної агресії росії, до нашого міста переїхало багато родин із дітками. Дніпровські освітяни – фахівці Академії неперервної освіти активно долучилися до роботи з переселенцями, які потребували не лише матеріальної, але й психологічної допомоги. Освітяни не лише особисто приходять до малюків – вони й онлайн долучаються як до теоретичної, так і практичної методичної роботи, аби зменшити вплив війни на психіку дітей або дати поради з цього приводу батькам.

Буквально з перших днів військового нападу за ініціативою Міністерства освіти і науки України створено телеграм-канал «Підтримай дитину» (<https://t.me/pidtrumaidutuny>). Там викладаються практичні поради педагогів і психологів для батьків, а для молодшої аудиторії – вірші, руханки, казки, ігри від письменників України.

Долучились до цієї роботи і фахівці Академії: методист навчально-методичного центру забезпечення якості освіти Еліна Заржицька та старший викладач кафедри соціально-гуманітарної освіти Олена Федіна.

Наразі аудіоверсію однієї з казок Е. Заржицької ви можете послухати за посиланням – https://t.me/pidtrumaidutuny/1465?fbclid=IwAR1t0sDUqpVVRm_Ir8F5zrB0tVcPXBNlgtAUSmGGuYIY7inKFr149RJAMfws

Треба зазначити, що твори надаються безкоштовно, є лише палке бажання допомогти й підтримати малечу.

А ще на цьому каналі українські вірші та народні казки читають наші Захисники – воїни Збройних Сил України.

Приєднуйтеся і ви, шановні колеги, до цієї корисної і такої потрібної для наших малюків діяльності!

Наш кор.

Допомога переселенцям

Від початку війни в Україні – за статистичними даними – кожен шостий був змушений покинути свою домівку, тобто, або став внутрішньо переміщеною особою, або виїхав за кордон. Згідно з даними ООН, після повномасштабного російського вторгнення свою країну залишили понад 5,2 млн осіб.

Із перших днів вторгнення російських агресорів до України Дніпропетровщина почала приймати людей, які тікали від війни та від загарбників. Наразі в області проживає 202 тисячі переселенців, з яких понад 76 тисяч жінок і 42 тисячі маломобільних громадян і людей похилого віку, 49 тисяч дітей.

Очільники громад, у яких люди знаходять прихисток, допомагають переселенцям в усьому. Керівництво Дніпровської академії неперервної освіти також активно сприяє розміщенню та влаштуванню евакуйованих жінок і

дітей з Луганщини, Маріуполя, Харківщини та інших «гарячих» місць Сходу України; надають переселенцям психологічну підтримку, а для діток влаштовують розвивальні заняття.

У травні за підтримки Управління Верховного комісара ООН у справах біженців (UNHCR), громадської організації «Два береги» та Академії переселенці вкотре отримали необхідну допомогу (постільну білизну, ковдри, подушки, засоби гігієни, посуд для приготування їжі та інші предмети побуту), завдяки якій зможуть гідно влаштувати своє перебування на Дніпропетровщині.

З метою виявлення потреб та подальшого надання допомоги внутрішньо переміщеним особам проведено моніторингове опитування мешканців гуртожитків.

Ірина КОБЗЄВА, директор навчально-методичного центру забезпечення якості освіти Академії, голова ГО «Два береги»

Майстер-клас до Дня вишиванки

19 травня у Дніпровській академії неперервної освіти ГО «Рух «Здорова нація» (голова Світлана Вознесенська) спільно з відділом зв'язків з громадськістю Управління патрульної поліції у Дніпропетровській області для дітей тимчасово переміщених осіб провели майстер-клас з виготовлення сер-

деч.

Наприкінці заходу усі дітки отримали смаколики від громадської організації. Дякуючи, діти заспівали стрілецьку пісню «Ой у лузі червона калина».

Надія АНТОНЕНКО

УПРОВАДЖУЄМО БКДО – 2021

Тематичний блок «Формуємо природничо-екологічну компетентність дошкільника».

Всесвітній день довкілля вважається однією з найважливіших подій екологічного календаря і, починаючи з 1973 року, щороку відзначається 5 червня у понад 100 країнах світу, що допомагає привернути увагу суспільства до екологічних проблем і підкреслює гостру необхід-

ність в зміні ставлення людини до природних ресурсів.

Відповідно до Державного стандарту дошкільна освіта має сприяти формуванню у дітей компетентностей, необхідних для життя та подальшого навчання.

Ключовою компетентністю дитини освітнього напрямку «Дитина в природному довкіллі»

інваріантного складника Стандарту є природничо-екологічна компетентність. Це здатність дитини до доцільної поведінки в різних життєвих ситуаціях, що ґрунтується на емоційно-ціннісному ставленні до природи, знаннях її законів та формується у просторі пізнавальної, дослідницької, трудової, ігрової діяльності.

Спілкування з природою як важливий чинник формування особистості дошкільника

Екологічне виховання – один із напрямків дошкільної педагогіки, який відрізняється від традиційного ознайомлення дітей з навколишньою природою.

Природа – найважливіший засіб виховання та розвитку дітей дошкільного віку. Дитина робить багато відкриттів, спілкуючись із нею. Неповторна кожна жива істота, побачена дитиною. Різноманітні природні матеріали (пісок, глина, вода, сніг тощо), з якими діти так люблять грати. Дошкільнята спілкуються з природою в різні пори року – і коли навколо лежить пухнастий білий сніг, і коли квітнуть сади, і коли стікають струмки. Особливе значення для дитини при знайомстві з природою має особистість дорослого, разом із яким і відбувається пізнання дитиною довкілля. Жоден дидактичний матеріал не зрівняється з довкіллям за різноманітністю та силою розвивального впливу на дитину. Предмети та явища природи наочно постають перед дітьми. Отже, діти безпосередньо за допомогою органів чуття сприймають різноманіття властивостей природних об'єктів: форму, величину, звуки, кольори, простір, рух тощо. У них формуються початкові конкретні та яскраві уявлення про природні явища. Багато зв'язків і відносин між природними явищами діти пізнають у процесі спостережень. Це дозволяє педагогові розвивати у вихованців логічне мислення.

Різноманітність об'єктів природи поліпшує можливість вихователю організувати цікаву та корисну діяльність дітей. У процесі спостережень, ігор, праці в природі діти знайомляться з властивостями та якостями об'єктів, явищ природи. Отримані знання та вміння дошкільниками використовуються на практиці: діти зволожують пісок, поливають водою сніг для створення міцних будівель, обмазують глиною дно струмків і каналів, щоб утримувати воду. У процесі цієї діяльності відбувається подальше вдосконалення знань та розвиток розумових здібностей.

На формування особистості дитини позитивний вплив має трудова діяльність у природі. Саме праця дає дитині відчутний та значущий результат. Доглядаючи рослини і тварин, дитина піклується про природу. У праці йде активний процес пізнання та застосування отриманих знань. У процесі праці у природі зміцнюється здоров'я дитини; відбувається розвиток її психіки. При цьому дуже важливою є роль педагога – його вміння створити умови, що забезпечують активність і екологічне свідомість кожного вихованця при знайомстві з природою. Знаючи про потреби рослин і тварин, про те, що це живі організми, про які потрібно дбати, дитина прагнути різними способами доглядати за рослинами та тваринами і правильно вибрати їх у тому чи

іншому випадку. Саме тому необхідно продовжувати роботу з формування у дітей трудових навичок і вмінь. Розуміння дітьми необхідності створення тих чи інших сприятливих умов, засноване на знаннях і підкріплене міцними трудовими навичками та вміннями, створює основу для справжньої любові до природи. Трудові навички та вміння, набуті в дитинстві, не руйнуються – надалі вони вдосконалюються, перетворюючись на складніший вид праці, праця дітей у природі дає реальні результати.

Вплив природи на розвиток особистості дитини пов'язаний з формуванням в неї певної системи знань. Система знань про природу містить знання про її об'єкти та явища (їхні ознаки, властивості), а також зв'язки та відносини між ними. Знання про природу у дітей дошкільного віку формуються лише на рівні уявлень, у яких відображені суттєві, але зовні виражені ознаки взаємозв'язку та взаємовідношення. Засвоєння системи знань пов'язано з розвитком у дітей пізнавального ставлення до природи. Воно проявляється у допитливості, прагненні дізнатися якнайбільше.

Протягом усього дошкільного періоду необхідно формувати у дітей любов до природи. Виходячи з вищесказаного, можна зробити висновок, що гуманістична спрямованість виховання проявляється

у необхідності спілкування з природою. Бережне ставлення до довкілля передбачає добрі відносини і вчинки у випадках, коли це потрібно. І діти повинні знати, як доглядати за рослинами і тваринами, які умови створювати їм для сприятливого зростання та розвитку. Особливого значення для формування дбайливого ставлення до природи мають знання дітей про живий організм, уміння відрізнити його від об'єктів неживої природи.

Спілкування з довкіллям пов'язане з розвитком спостережливості, тобто виховуючи у дитини почуття любові до природи необхідно прагнути того, щоб вона не проходила повз те чи інше явище, що викликає тривогу, щоб вона насправді піклувалася про світ.

Людмила КЛИМОВА,
старший викладач
кафедри дошкільної та
початкової освіти Академії

Оголошення. Запрошуємо на навчання!

Дніпропетровська академія неперервної освіти запрошує Вас на навчання для здобуття вищої освіти за спеціальністю

012 «Дошкільна освіта» (освітній ступінь «бакалавр», заочна форма навчання на основі повної загальної середньої освіти, контракт).

Приєм прийом заяв і документів

29 липня - 23 серпня до 18:00 (через створені з 1 липня електронні кабінети вступників). Зарахування на контракт до 30 вересня.

Підстави для зарахування

Мотиваційний лист або сертифікати ЗНО 2019-2021 рр. з предметів: 1. Українська мова та література; 2. Історія України; 3. Математика або іноземна мова, або біологія, або географія, або фізика, або хімія.

Термін навчання: 3 роки 10 місяців.

Вартість навчання: 13 000 грн на рік.

Чому Вам бажано вступати саме до

Дніпровської академії неперервної освіти:

- Форма навчання заочна. І це дуже зручно для вже працюючих педагогів.

- Мотиваційний лист (замість ЗНО!). Якщо немає бажання писати мотиваційний лист, то можна вступати за сертифікатами ЗНО минулих років. Лист буде основою для рейтингування абатурієнтів, які вступають на контрактній основі.

- Набираємо в групу лише 10 здобувачів освіти, тому відбираємо найвмотивованіших вступників!

- Оплата за навчання у нас нижча, ніж в інших закладах вищої освіти України (ми проводили моніторинг!).

- У нас комфортне, доброзичливе освітнє середовище. Викладають висококваліфіковані науково-педагогічні працівники, яких Ви добре знаєте з курсів підвищення кваліфікації.

- Протягом 3 років 10 місяців ви отримаєте вищу освіту, не відволікаючись від основної професійної діяльності.

Вступ до Дніпровської академії неперервної освіти – це Ваш правильний вибір!

Нагадаємо, що створення електронних кабінетів вступника почнеться з 1 липня. Якщо потрібна допомога, можна буде долучитися до вайбер-групи «Дошкільна освіта. Вступ 2022». Слідкуйте за інформацією про вступну кампанію 2022 р. до Академії на сайті <http://www.dano.dp.ua>

Контакти

Приймальна комісія: 49006, м. Дніпро, вул. Володимира Антоновича, 70, I поверх, кімн. № 122; тел. (056) 732-09-18; pkkzvo@dano.dp.ua.

Відповідальний секретар Людмила Михайлівна Харлаш, (096) 865 49 16.

Консультант зі вступу Олена Борисівна Хомич, (050) 833 03 24.

Екологічне виховання дошкільників в контексті сучасної парадигми екологічної освіти

Повномасштабне вторгнення росії в Україну завдало та продовжує завдавати нищівної шкоди екосистемам. Аварії на підприємствах внаслідок ракетних обстрілів створюють ризики для здоров'я населення. Після завершення війни техногенні та екологічні катастрофи, які створюють російські окупанти, наслідки для довкілля будуть проявлятися роками як глобальна екологічна проблема. Всі інституції, особливо освіта, повинні переформатувати не лише систему роботи, але й свідомість дорослих і дітей.

Метою екологічної освіти й виховання є формування особистості, яка має високий рівень екологічної культури, тобто володіє новою екологічною свідомістю, екологічним світоглядом, згідно з яким дитина здатна взаємодіяти зі світом природи на основі розуміння її законів, співпрацювати з природою, а не керувати нею. Необхідна цілісна концепція, яка підкріплена відповідними технологіями, що дозволить найбільш повно й ефективно реалізувати екологічну освіту і ґрунтуватися на таких принципах, як систематичність і безперервність, що забезпечать організаційні умови формування екологічної культури особистості між окремими ланками освіти. Екологічне виховання піднімається на якісно новий рівень, проглядаються нові тенденції та проблеми, отже екологічне виховання дітей дошкільного віку визначається як важлива наукова проблема. Екологічна освіта розглядається як неперервний процес. Але все має починатися з дошкільного віку, адже саме в цей період закладаються основи культури поведінки дітей у природі, любов і шанобливе ставлення до неї. Дошкільний період життя для дитини – час осягнення довкілля в усьому його різноманітті, і природа при всій її внутрішній складності є тут найдоступнішою і в сприйнятті, і в розумінні. Психологи доводять: уже старші дошкільнята здатні бачити й розуміти зв'язки в природі. Емоційна чутливість, усвідомлення мотивів діяльності, поява етичних переживань роблять дошкільний вік сензитивним для розвитку основ екологічної культури особистості. На екологічну свідомість дошкільника впливають культура, традиції, особистісні потреби і цінності середовища, у якому зростає та перебуває дитина, важливо здійснювати формування основ екологічної компетентності дошкільників.

Базовим компонентом дошкільної освіти України визначається, що природничо-екологічна компетентність передбачає наступне: кожна дитина має бути обізнана з

природним середовищем планети Земля та Всесвітом як цілісним організмом, у якому взаємодіють повітря, вода, ґрунт, рослини, тварини, люди, Сонце, Місяць тощо; усвідомлювати їх значення для діяльності людини.

Природничо-екологічна компетентність – це здатність дитини до доцільної поведінки в різних життєвих ситуаціях, що ґрунтується на емоційно-ціннісному ставленні до природи, знаннях її законів і формується у просторі пізнавальної, дослідницької, трудової, ігрової діяльності. Емоційно-ціннісне ставлення: виявляє інтерес до пізнання природи рідного краю, близького оточення, своєї держави України, цікавиться об'єктами і явищами планети Земля і видимих об'єктів Космосу. Емоційно реагує на природне довкілля; демонструє повагу до різних форм життя; позитивно реагує на ситуації взаємодії з різними об'єктами природи. Виявляє інтерес і готовність до діяльності, що забезпечує пізнання природи і формування навичок доцільної поведінки (Стандарт дошкільної освіти). Такий підхід відповідає сучасним тенденціям розвитку екологічної культури, екологічної освіти, екологічної свідомості.

Однією з важливих умов успіху екологічного виховання дітей є вміння педагога підібрати найефективніші форми пізнання природи та методи засвоєння дітьми інформації про неї. Процес становлення екологічної субкультури дітей старшого дошкільного віку відбувається в контексті загальної субкультури дитини, вимагає практичного вирішення шляхом добору адаптованих завдань, принципів, засобів, форм і методів у чіткій відповідності до вікових особливостей дітей – дошкільнят, можливостями і специфікою роботи закладів дошкільної освіти. Для педагога важливо навчити дітей бачити, цінувати красу крихітної польової квітки, працюючої мурашки або павучка на лісовій стежці, чути чарівні звуки природи – спів птахів, шелест листя і трав, дзюрчання води... Навчити дітей бачити гарне – справа складна. Якщо

педагог сам щиро любить природу і бережно ставиться до неї, він зможе передати ці почуття дітям. Діти дуже спостережливі й чуйні до слів, настрою і справ дорослого, вони швидко бачать позитивне і наслідують дорослих. Любов до природи означає не лише певний душевний стан, сприйняття її краси, але і її розуміння.

Алгоритм системи впровадження екологічної компетентності дошкільників

Першим етапом визначається первинна самостійна взаємодія дошкільників з природою, пов'язана із намаганням дитини до самоствердження, самостійності у діях з об'єктами природи.

Другий етап характеризується змістовим наповненням екологічної субкультури дитини.

Третій, заключний етап, пов'язаний зі збагаченням і розширенням екологічної практики дітей та встановленням широких контактів із екологічними практиками.

На сьогодні стало можливим використання сучасних технологій у закладі дошкільної освіти. Вони є досить дієвими у навчально-виховному процесі, тому що сучасні діти сприймають довкілля через активне використання гаджетів та Інтернету. Оскільки будь-який вид мислення ґрунтується на інформації, то екологічна основа інформації формує екологічне мислення. Необхідно навчити дітей розуміти цілісність природи землі, єдність її процесів, зв'язок людини з довкіллям. Дитина має відчувати на собі, що спілкування з природою підвищує настрій, лікує, викликає захоплення. Природа є необхідною умовою формування гармонійно розвиненої особистості, а також джерелом здоров'я, творчості.

Основні тенденції розвитку екологічної освіти пов'язані зі створенням єдиного освітнього простору в закладі дошкільної освіти, які орієнтовані на взаємодію дитини з довкіллям з метою подальшого стійкого розвитку екологічної культури, накопичення екологічних знань, пробудження інтересу і любові до природи, прагнення берегти, примножувати її, формувати

вміння і навички діяльності у природі. Успіх екологічної роботи з дітьми великою мірою залежить від того, наскільки вимоги вихователя підтримуються в сім'ї. Любов до рідного краю, до рідної культури починається з малого – з любові до своєї сім'ї, до свого житла, садка. Ця любов поступово розширюється, переходить в любов до своєї країни – до її історії, до всього людства, до природи рідного краю. Через відсутність єдиних виховних впливів емоційне переживання дитини притупляється або відбувається роздвоєння оцінки в свідомості дитини. Єдність сім'ї і закладу дошкільної освіти важливе саме в емоційному та поведінковому ставленні до всього, що поруч. Особливої уваги з боку дорослих потребують рослини і тварини, до яких люди ставляться негативно, передусім – це комахи, хижі звірі. Кожна рослина, кожна тварина, кожна жива істота на нашій планеті потребує уважного, чуйного, гуманного ставлення людини. Цього маємо вчити й дітей.

Важливою якістю екологічного виховання особистості є сформованість у неї екологічної відповідальності, тобто усвідомлення необхідності брати на себе конкретні зобов'язання для гармонізації її зв'язків із довкіллям і здатність прогнозувати наслідки власної діяльності.

Екологічне виховання – це система педагогічної діяльності, спрямованої на розвиток у дошкільників культури дбайливої взаємодії з природою, кінцевим результатом якої повинно бути формування основ екологічної культури. В цілому в екологічному навчанні найефективнішим є інтегрований підхід, що припускає взаємозв'язок пошуково-дослідницької діяльності, музики, мистецтва, фізичної культури, образотворчої, ігрової та театралізованої діяльності, проектування, моделювання, тобто екологізації різних видів діяльності дитини.

Наталія МІХІНА, старший викладач кафедри дошкільної та початкової освіти Академії

Дніпровський фаховий педагогічний коледж

КЗВО «Дніпровська академія неперервної освіти» ДОР»

запрошує на навчання за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта»

Кваліфікація «Учитель із дошкільної освіти». **Додаткової кваліфікації:** вихователь логопедичних груп у закладах дошкільної освіти; вихователь із правом проведення занять іноземною мовою в закладах дошкільної освіти; музичний керівник у закладах дошкільної освіти; організатор гуртка образотворчого мистецтва; Асистент вихователя в інклюзивній групі (заочна форма навчання).

Денна форма навчання. Набір на основі базової загальної середньої освіти (база 9 класів) та повної загальної середньої освіти (база 11 класів). **Заочна форма навчання.** Набір на основі повної загальної середньої освіти (база 11 класів).

Умови вступу. На основі базової загальної середньої освіти – мотиваційний лист і співбесіда з української мови та біології. На основі повної загальної середньої освіти – мотиваційний лист і сертифікат або ЗНО, або НМТ, або співбесіда з української мови та історії України, або біології, або математики.

Контакти: м. Дніпро, просп. Олександра Поля, 83; тел.: (098) 377 53 95, (097) 891 54 23

Дитячий туризм –

одна із засад формування природничо-екологічної компетентності дошкільників

Оновлений у 2021 році Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти) заснований на компетентнісному підході до освіти. Набута компетентність – це результат дошкільної освіти та особистісне надбання, що відображає: • емоційно-ціннісне ставлення; • сформованість знань; • здатності і навички активного, творчого впровадження набутого досвіду, зумовленого емоційно-ціннісним ставленням і сукупністю засвоєних знань.

Базовий компонент дошкільної освіти представляє взаємозв'язок між цінностями дошкільної освіти, напрямками освіти (змістом), процесом формування досвіду дитини в різних видах діяльності, що забезпечує освітній результат – компетентність дитини старшого дошкільного віку.

Відповідно до Стандарту дошкільна освіта має сприяти формуванню у дітей компетентностей, необхідних для життя та подальшого навчання.

Компетентності – це результат дошкільної освіти, який формується під час специфічно дитячих видів діяльності в дитсадку.

Ключовою компетентністю дитини освітнього напрямку «Дитина в природному довіллі» інваріантного складника Стандарту є природничо-екологічна компетентність – це здатність дитини до доцільної поведінки в різних життєвих ситуаціях, що ґрунтується на емоційно-ціннісному ставленні до природи, знаннях її законів і формується у просторі пізнавальної, дослідницької, трудової, ігрової діяльності.

Прояв інтересу і готовності до діяльності, що забезпечує пізнання природи, формування навичок доцільної поведінки в природі дає туризм.

Дитячий туризм проводиться з дітьми, починаючи з молодшого дошкільного віку. Походи за межі закладу дошкільної освіти відбуваються під наглядом вихователя та інструктора з фізичної культури (за наявності посади у штатному розкладі ЗДО), бажано у супроводі помічника вихователя, батьків. Педагог ретельно готується до їх проведення: продумує маршрут руху і спосіб пересування, визначає та попередньо вивчає місця зупинок і відпочинку, враховуючи при цьому всі природні, ландшафтні умови для проведення вправ з удосконалення рухових навичок (наявність струмочків, рівчаків, доріжок, пагорбків, повалених дерев, парканчиків тощо), оптимальний набір переносного інвентаря та іграшок, способи його транспортування, проводить з дітьми бесіди про правила дорожнього руху, безпечної поведінки на вулицях, у лісі, біля водойми тощо.

До місця призначення діти можуть рухатися вільно, групуючись за бажанням: шикуючись парами або в колону по одному використовується при переходах вулиць, шосе, в русі вулицями міста (села). Продумуються заходи і засоби безпеки життєдіяльності дітей в поході: зручний спортивний одяг і взуття за сезоном і погодою, головні убори, питна вода, набір медикаментів для надання першої медичної допомоги, сигнальні прапорці для

переходу вулиць і доріг, засоби подачі звукових сигналів та інше.

Тривалість переходу в один бік від закладу дошкільної освіти до місця кінцевої зупинки становить: 4-й рік життя – 15-20 хв, 5-й – 20-25 хв, 6-й – 25-30 хв.

Під час походів використовують вправи з основних рухів, рухливі ігри з використанням дрібних фізкультурних знарядь та природних умов, а також передбачаються проведення спостережень в довіллі, елементарні бесіди, короткі розповіді краєзнавчого, екологічного спрямування, дидактичні ігри тощо.

Організація туристичної діяльності містить: I етап – підготовчий (складання маршруту); II – складання карт-маршрутів, обладнання, місця розташування відпочинку, спостереження, ознайомлення батьків (або супроводжуючих) з планом турпоходу; III – туристичний похід.

Доступні форми туризму застосовуються у ЗДО з пізнавальною і виховною метою.

Адже питання активізації рухового режиму з використанням засобів туризму ще не посіли необхідного місця у фізичному вихованні дошкільників.

Регулярні заняття туризмом сприяють успішному розвитку у дітей цінних фізичних якостей та рис характеру, таких як витривалість, сила, спритність, швидкість, сміливість, наполегливість, допитливість та пізнавальна активність. Усе це створює підґрунтя для розвитку життєвої компетентності дитини. Туризм охоплює всі сфери життєдіяльності дитини, забезпечує використання знань на практиці.

Дитячий туризм:

- комплексний вплив на дитину шляхом максимального використання природних факторів;
- інтеграція всіх видів діяльності дітей: рухової, предметно-практичної, експериментально-дослідної, пізнавально-мовленнєвої, ігор, спілкування, спостереження, ознайомлення з природою;
- визначає «зону найближчого розвитку кожної дитини»;
- школа практичного життя;
- створює сприятливі умови для розвитку креативних здібностей, творчого мислення дітей.

Туристична доріжка (довжина приблизно 30 м, шириною 2,5-3 м) потрібна для: • відпрацювання раціональних технік ходьби; • підйом, спуск; • переправи через перешкоди; • страхівка та самостраховка, в'язання різноманітних вузлів; • встановлення наметів; • користування спальними мішками; • збирання туристичних рюкзаків; • техніка розведення і гасіння багаття.

Завдання туризму дошкільників:

- формувати у дітей уявлення про туристичну діяльність;
- формувати цілісні уявлення вихованців про довілля;
- розвивати фізичні якості дітей (витривалість, швидкість, сміливість, спритність, наполегливість, вміння орієнтуватися на місцевості);
- залучати батьків до співпраці з питань організації дошкільного туризму.

Вміння дітей: • долати нескладні смуги перешкод; • складати свій рюкзак; • ходити у туристичному строю; • в'язати вузли «схоплюючий» і «привідник»; • розводити вогнище за допомогою дорослого; • ставити намет за допомогою дорослого.

Підготовчі види туристичної діяльності: • відеознайомства «Які тварини проживають в Україні», «Багаття»; • бесіди «Як ми можемо допомогти птахам», «Правила поведінки під час грози, землетрусу та стихійних лих», «Лікарські рослини та небезпечні трави й гриби»; • бесіда-гра «Які бувають екологічні знаки»; • зимові види туризму; • впізнаємо разом, знайомимося, вчимося («Вузли». «Підвісна переправа»); • відеознайомство; • знайомство з рюкзаком; • туристичні подорожі «Похід по туристичній доріжці закладу дошкільної освіти», «Бджолина школа», «Шукачі скарбів».

Правила

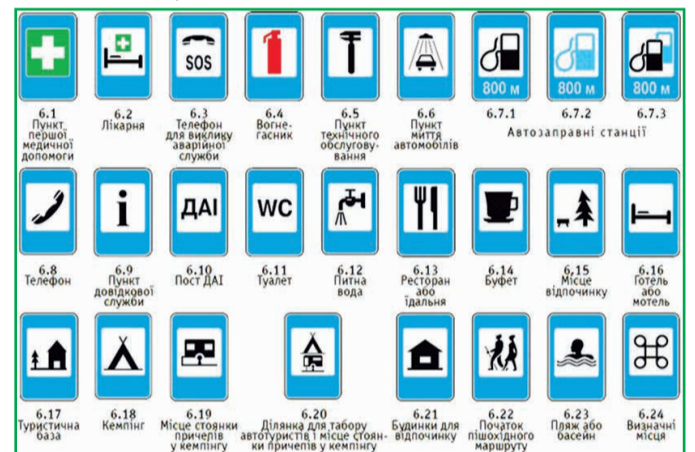
складання рюкзака:

- рюкзак для дошкільника слід вибирати залежно від росту та фізичних можливостей;
- розстебнути кишені-клапани, порожній рюкзак спиною вниз: уздовж спини та дна укласти ковдру так, щоб на дні утворився м'який валик;
- на дні розкласти більш важкі предмети;
- всередину вкласти продукти;
- зверху покласти запасні шкарпетки, рушник та саме необхідне;
- кишені рюкзака заповнюються дрібними необхідними предметами;
- вкласти в центральну кишеню аптечку;
- зав'язати та застебнути рюкзак і кишені;
- надіти рюкзак, перевірити чи зручно він укладений, відрегулювати довжину лямок.

Комплектування аптечки: бинт стерильний – 1 од.; бинт еластичний – 1 од.; вага – 1 од.; ножиці – 1 од.; пінцет – 1 од.; пластир бактерицидний в рулоні – 1 од.; перекис водню – 1 од.; йод або зеленка – 1 од.

Додатки

«Додатки» – Діти, сьогодні ми розглянемо дощукі знаки, які допоможуть нам в туристичному

поході за межами нашого міста, в іншому місті.

Головне у туристичній подорожі – це йти в похід не одному, а з друзями.

Якщо ми заблукали в лісі, то потрібно не панікувати, а зосередитись: 1) Придивіться, на землі можуть бути відбитки взуття людини. З'ясувавши напрямок слідів, вирушайте по них.

2) Якщо помітили лінії електропередач, йдіть вздовж них. Вони приведуть на дорогу чи населений пункт.

3) Прислухайтесь, чи є звук дзюрчання води. Діставшись до річки, йдіть вздовж неї, є ймовірність там зустріти людей.

4) Під час руху по лісу час від часу примічайте орієнтири: дерева незвичайних форм, вивернутий пен, струмки, ями, все, що в разі біди вам стане в пригоді.

5. Лісова дорога приведе до житла, сліди машин, як правило, приведуть до населеного пункту.

Далі – на стор. 9

Анкета для батьків «Організація туристичних походів»

Шановні батьки!

Просимо Вас відповісти на такі запитання:

- Прізвище та ім'я батьків _____
 Прізвище та ім'я дитини _____
- 1) Як Ви вважаєте: чи потрібні туристичні походи в закладі дошкільної освіти? _____
 - 2) Чи налагоджений у Вашій сім'ї активно-динамічний відпочинок? _____
 - 3) Як саме Ви відпочиваєте разом? _____
 - 4) Як Ви вважаєте, з якого віку краще залучати дітей до походів? _____
 - 5) Чи подобаються Вам туристичні походи Вашої дитини? _____
 - 6) Чи хотіли б Ви, щоб Ваша дитина ходила в походи разом з Вами? _____
 - 7) Які побажання у Вас до інструктора фізичної культури? _____

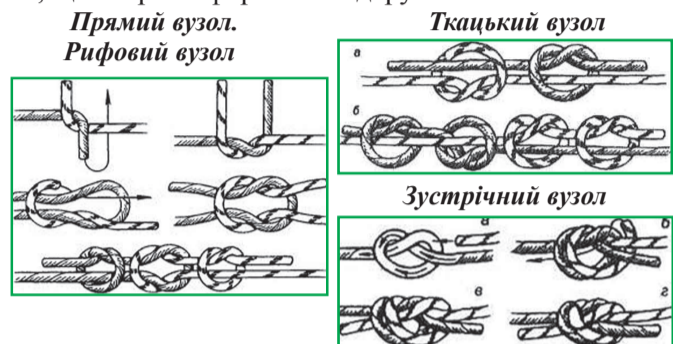
Дата _____

Підпис _____

Закінчення. Початок на стор. 8**Туристичні вузли**

Вузли – це способи з'єднання мотузок, стрічок, та різних ниток. Вузлом називається з'єднання мотузок. Вузлів буває дуже багато. В житті нам потрібно знати декілька вузлів. Наприклад, коли зав'язуємо шнурки, або краватку, плетемо макраме чи в'яжемо кофту або сітку. В'язати вузли – справа неважка, треба лише навчитися їх в'язати правильно та швидко. Одні вузли під навантаженням зтягуються так, що їх неможливо розв'язати, а інші навпаки – легко розв'язати.

Вузли бувають декоративні, вони існують для того, щоб гарно оформити подарунки.

– Спробуємо зав'язати такі вузли. А які вузли ви самі вигадаєте?

Пропоную провести конкурс «Дружні вузлики». На натягнуту мотузку прив'язати петлями мотузки, Щоб можна було пролізти в них, як в кільце.

Багаття

Багаття – це різні за призначенням вогнища, і складаються вони по-різному.

Види вогнища: 1. «Криниця». 2. Курінь (піраміда). 3. Зірочка. 4. Тайгове.

Багаття «Криниця». На вугілля кладуть паралельно два поліна. Впоперек кладуть наступні два поліна – і т.д. Така конструкція виглядає як криниця. Забезпечений гарний доступ повітря до вогню, і поліна горять рівномірно по всій довжині. Такий тип багаття практичний для приготування їжі в декількох посудинах, коли необхідний широкий прогрів.

Багаття «Курінь» (піраміда). Поліна складають на вугілля під нахилом до центру, частково спираючи їх один на одного вгорі. При такій конструкції багаття дрова згоряють у верхній частині, але полум'я горить потужно та сконцентровано.

Багаття типу «курінь» роблять, коли потрібно швидко приготувати їжу в одному відрі чи казанку. Це багаття дає велике полум'я і сильний жар. Може використовуватися для швидкого обігріву людей, просушування одягу та освітлення табору, а також для подачі сигналу лиха.

Недолік багаття: швидко прогоряє та вимагає великої кількості дров.

Багаття «Зірочка». Поліна укладають на жар з різних сторін по радіусах від центру. Горять дрова у центрі вогнища досить повільно, і у міру згорання поліна підсовують до центру. Таке багаття горить досить яскраво, але економно.

Воно може дуже довго горіти без постійного підкладання дров, тому незамінне вночі для тривалого підтримування вогню. Добре підходить для приготування їжі, обігріву та просушування одягу.

Багаття «Тайгове». У народі його ще називають «Мисливське». На товсту колоду з підвітряного боку викладаються в'ялом 5-8 дров різної довжини, які посувають по мірі їх згорання. Під ними розпалюється розпал. Таке багаття незамінне в дощову погоду. По викладених в'ялом дровах стікає вода, що потрапила на вогнище, як по даху, і не потрапляє на полум'я. Це багаття відносять до економних видів багать. Воно може довго горіти без постійного підкладання дров. Багаття дає тепло в один бік, тому незамінне для обігріву при ночівлі. Може використовуватися для приготування їжі і просушування одягу. Крім цього, воно дуже зручне для невеликих односторонніх заслонів.

Валентина КУПРІЄНКО,
старший викладач кафедри
дошкільної та початкової освіти Академії

Освітній теренкур – інноваційний метод екологічного виховання дітей молодшого дошкільного віку

«Не нашкоть!» – одна із заповідей спілкування людини з природою. Виховання маленьких дошкільнят в дусі природозбереження – одна зі сторін екологічної освіти в дитячому садку. Любов, розуміння і турбота – це те, що чекає природа від кожної людини. Ці почуття доцільно починати виховувати саме в ранньому дитинстві, тому сьогодні екологічній освіті в закладах дошкільної освіти (ЗДО) відводиться належна увага.

Система поглядів на екологічну освіту в Україні в умовах дошкільного освітнього закладу закладена в нормативних документах, зокрема у Базовому компоненті дошкільної освіти. Однією зі складових Базового компонента є освітній напрям – «Дитина в природному доквітлі», який формує елементарний природодоцільний світогляд, несе ціннісно-змстову наповненість за екологічним та природним напрямом, сприяє усвідомленню дитиною себе як частки природи, формує відчуття відповідальності за те, що відбувається у доквітлі.

У світі безжалюдно забруднюється навколишнє природне середовище, це тривожний сигнал, який закликає нас дбайливо, з любов'ю ставитися до світу природи. І тому екологічне виховання підростаючого покоління не просто актуальне, а потребує наукового та системного підходу. Тому необхідно екологічне виховання дошкільнят ставити пріоритетним напрямом у педагогічній теорії та практиці. Завдання екологічної освіти в ЗДО – це завдання створення та реалізації освітньо-виховної моделі, при якій формуються основи екологічної культури у дітей.

Сьогодні садочки мають право обрати свою модель освіти та будувати педагогічний процес на основі новітніх ідей і технологій. На зміну традиційній освіті приходить навчання, спрямоване на розвиток творчих здібностей, формування в дошкільнят інтересу до пізнання екологічної освіти. Одна з нових розробок, що дозволяють правильно закласти основу екологічного виховання дошкільнят, – це освітній теренкур.

Освітній теренкур (піші прогулянки) – це спеціально організований маршрут для дітей території ЗДО з відвідуванням різних станцій. Територія, якою прокладено маршрут теренкуру, є озеленені ділянки зі сприятливими умовами, призначені для ігор, розваг і фізкультури, пізнавальної діяльності дітей. Маршрут прокладається не лише через спеціально обладнані станції, а й спортивний майданчик, зону для ігор, екологічну стежку, квітники, город та інші об'єкти на території закладу.

При проходженні маршруту освітнього теренкуру діти, разом із вихователем, проводять дослід, дослідження, займаються математикою, вивчають властивості рослин, знайомляться зі світом тварин, виконують фізичні вправи, грають у рухливі та дидактичні ігри, спостерігають за комахами та рослинами, збирають природний матеріал.

При переході від станції до станції діти виконують різні вправи рухової активності, вправи для профілактики порушень постави, різні види гімнастики, які сприяють загартуванню організму та підвищенню фізичного здоров'я дітей. Зміст освітнього теренкуру залежить від віку й інтересу дітей, обраної тематики та пори року. Освітній теренкур проводиться в природних умовах, на свіжому повітрі, що є значним внеском в екологічне виховання.

Діти двох-трьох років легко включаються в спільну з дорослим практичну діяльність, із задоволенням вивчають різні нові предмети, охоче повторюють за вихователем слова та дії. Їхню увагу легко зосередити будь-якою новизною, несподіваною дією або новим предметом. Завдання вихователя у роботі з дітьми молодшого дошкільного віку – закласти перші орієнтири у світі

природи: рослин і тварин, як живих істот; закласти дбайливе ставлення до природи.

Прогулянки по теренкуру проводяться в природних умовах, на свіжому повітрі, за принципом поступового нарощування темпу і рухової активності, що сприяє загартуванню, підвищенню фізичної витривалості, нормалізації психоемоційного стану. Обов'язкова наявність аптечки.

Освітні теренкури інтегрують такі освітні галузі: соціально-комунікативного, художньо-естетичного, мовного, пізнавального та фізичного розвитку. Важливим є регулярне проведення теренкурів, так пропонується проводити щомісяця в усіх вікових групах. Для молодшого дошкільного віку достатньо включити в маршрут 2-3 станції в зимовий період і 3-4 станції в літній період.

Зміст теренкур-прогулянок залежить від обраної тематики, пори року та погодних умов і містить пізнавальні бесіди, спостереження за комахами, птахами, рослинами, збір природного матеріалу, знайомі дітям спортивні, рухливі і дидактичні гри, ігри на увагу, комплекс оздоровчих фізичних вправ.

Приклади маршрутів для дітей молодшого віку:

1. «Мандруємо з Колобком» (літній період). Обладнання: маски зайця, ведмеда та лисиці, іграшка Колобок, набори для гри з піском, вологі серветки, вирізані з аркушу квіти.

Станція № 1 «Город». Спостереження за овочами. Мета: формувати уявлення «один», «багато», «великий», «маленький».

Станція № 2 «Спортландія». Рухлива гра «Склади квіточку до віночка». Мета: підвищувати рівень рухової активності дітей, зміцнювати опорно-руховий апарат, розвивати увагу та спритність.

Станція № 3 «Пісочний острівець». Дослідницька діяльність з піском. Мета: розвивати дрібну моторику, розповісти про властивості сухого та вологого піску.

Станція № 4 «Театральна». Театралізація народної казки «Колобок». Мета: допомагати дітям грати у знайому народну казку.

2. «Зимові забави» (зимовий період). Обладнання: санки, відро.

Станція № 1 «Відпочинок». Катання на санчатах. Мета: формувати уявлення про зиму та зимові забави.

Станція № 2 «Спортландія». Рухлива гра «Сніжки». Мета: підвищувати рівень рухової активності дітей, зміцнювати опорно-руховий апарат, розвивати увагу та спритність.

Станція № 3 «Дослідно-експериментальна». Дослід зі снігом. Мета: розвивати дрібну моторику, розповісти про властивості снігу.

Освітні теренкури сприяють розвитку пізнавальної активності, пізнавально-дослідницької діяльності дітей, підвищенню якості засвоєння дітьми отриманих знань та закріплення їх у практичній діяльності. При цьому розвивається дитяча ініціатива та самостійність. Ця нова технологія допомагає дітям першої молодшої групи адаптуватися до умов дитячого дошкільного закладу, розширити знання про свій рідний край. Саме тому, дана технологія повинна застосовуватися як основа в екологічному вихованні дітей, починаючи з молодшого дошкільного віку.

Ірина МАЗУР, старший викладач кафедри
дошкільної та початкової освіти Академії

БІБЛІОТЕКА у викликах сьогодення – простір читання і спілкування

*«...І житимуть книги, і житимуть думи,
Проб'ється життя пагінець...»*

(Наталка Нікуліна)

Популяризація книги і читання завжди була, є і буде найважливішим завданням усіх бібліотек. Наприкінці космічного, науково-технічного ХХ століття країни світу (і українське суспільство зокрема) зіткнулися з проблемою різкого зниження інтересу до читання, особливо – до традиційного, книжного. Така ситуація багато в чому зумовлена бурхливими змінами, що відбуваються в суспільній і професійній свідомості, потужним розвитком інформаційних технологій.

За результатами Міжнародного дослідження PISA, читання визначено основним напрямом Програми міжнародного оцінювання компетентностей 15-річних учнів. У рамковому документі зазначається, що читання у традиційному значенні тепер повністю інтегроване з новими формами, що з'являються внаслідок поширення цифрових пристроїв і текстів. При цьому наголошується: завдання освіти – «спонукати не лише до високих навчальних досягнень, а й до вияву зацікавлення читанням». Зацікавлення в цьому контексті означає мотивацію до читання та включає сукупність емотивних і поведінкових характеристик, що складаються з інтересу до читання та залюбленості в цю діяльність, відчуття контролю над прочитаним (розуміти, осмислювати, оцінювати), залучення у соціальний вимір читання».

Читання та людина, яка читає, все більше усвідомлюються і сприймаються у світі як національна цінність. Проведені дослідження соціологів свідчать про те, що читаюча нація створюється з читаючих дітей. «Привичаєння» дітей до читання є важливою загальнонаціональною справою. Читання – це шанс і право дитини стати розвиненим, соціально повноцінним громадянином своєї країни і світу.

У нашій країні на державному рівні підтримується промоція читання розробкою документів, спеціальних національних програм, проведенням всеукраїнських заходів з питань популяризації якісної книги для дітей. Пам'ятаймо про них, берімо в них активну участь! Предметом особливого значення для практичної роботи шкільних бібліотекарів у справі популяризації книги і читання стали заходи всеукраїнського рівня: Всеукраїнський огляд шкільних бібліотек 2003 року, конкурси «Шкільний бібліотекар» – 2005-2009 рр., «Шкільна бібліотека» – з 2011 року. Шкільні бібліотеки, працівники бібліотек закладів освіти Дніпропетровщини були активними учасниками названих заходів, ставали переможцями і лауреатами. Всеукраїнський конкурс «Шкільна бібліотека – 2020» продемонстрував унікальний досвід діяльності шкільних бібліотек

з питань формування в учнів культури читання, використання сучасних бібліотечних методів, прийомів, форм популяризації книги та читання. Зацікавлено, творчо, результативно працювали бібліотеки закладів загальної середньої освіти міст, районів, територіальних громад області під час проведення Всеукраїнського місячника 2021 року «Краєзнавство у шкільній бібліотеці: нові традиції та цінності» (підсумки – на сайті Дніпровської академії неперервної освіти, грудень, 2021 р.).

Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського, починаючи з 2012 року, підготувала 76 видань бібліографічних оглядів «Дитина і книга: погляд крізь призму часу». «Бібліотеки – свідки і творці історії рідного краю в умовах воєнного часу» – під такою назвою 28 квітня 2022 року бібліотекою проведено Всеукраїнський вебінар для бібліотекарів освітніх закладів.

Протягом останніх років корисні практичні поради з приводу зацікавлення дітей, учнівської молоді Книгою, процесом читання знаходимо на сторінках та в інтернет-публікаціях фахових періодичних видань – «Шкільна бібліотека плюс», «Шкільний бібліотекар», «Шкільний бібліотечно-інформаційний центр». Щодо питання формування читацької компетентності дітей та юнацтва бібліотекарі-практики можуть звернутись до аналітичних досліджень, порад відомих освітян, наукових працівників (наприклад, О.Я. Савченко «Щоб книга увійшла в життя дитини»; А.М. Фасолі «Модель дитячого читання ХХІ століття» та інш.). Перелік відповідних джерел, адреси сайтів, де можна завантажити книги безкоштовно, є в електронному форматі науково-методичного журналу «Шкільний бібліотекар» видавничої групи «Основа».

Багато цікавих акцій останніми роками проводиться на рівні областей України, зокрема – «Мрій! Читай! Досягай!», «Почитай мені»; навчально-ігрова бібліотечна програма «Літерляндія» (Львівська обласна бібліотека для дітей); гуманітарні проекти «Велике читання» (дитячі бібліотеки Миколаївщини, Рівненщини); «Книжкові скарби» (обласний проєкт закладів освіти Запорізької області). Дніпропетровська обласна

універсальна наукова бібліотека ім. Первоучителів слов'янських Кирила і Мефодія започаткувала й реалізує проекти «Слухай та читай: літературні саундтреки до улюблених книг», «Читай – формат не має значення»; постійно діючими є, зокрема, портал «ДніпроКультура», його краєзнавча локація, розділ «Література», флешбук «Україна – козацька держава». Дніпропетровською обласною бібліотекою для дітей також розроблено цікаві, змістовні проекти (наприклад, онлайн-презентації нових книг «Вишиванка для сонечка» та інш., діяльність розмовного клубу «Яскрава українська», «#ЧитаєАВТОР», конкурс «Незалежна і єдина – моя Україна» та інш.). У Дніпропетровській обласній бібліотеці для молоді ім. М. Светлова успішно працює система проведення різноманітних ігротек. Усі названі та багато інших матеріалів висвітлюються в електронному середовищі, в інформаційних дайджестах, в рекламній продукції.

...Зважаючи на вищезазначене, усвідомлюємо, що нині живемо, працюємо у неймовірно важкий час для кожного з нас – для Батьківщини: наша Україна перебуває у війні, нав'язаній російською федерацією. Українська школа працює онлайн, учні навчаються дистанційно. Війна забрала дитинство у маленьких українців, які страждають від психологічних травм. Наші діти потребують додаткової уваги; підтримка дорослих дає їм відчуття безпеки. Знаходимо можливості поділитися своїм теплом, почуттями, мудрістю і добрим словом з нашим молодшим поколінням.

Активна позиція і діяльність бібліотечної спільноти, школи і сім'ї, закладів позашкільної освіти, волонтерська робота, бібліотерапія – це наш бібліотечно-інформаційний фронт. Приймаємо виклики не лише цифрової епохи, а й жахливого часу війни. Змінюються люди і дати, проте завжди пам'ятаємо про творчих особистостей, професіоналів шкільної бібліотечної справи, а також – про методистів, керівників навчальних закладів та органів управління освітою, завдяки активній, зацікавленій позиції яких забезпечується підтримка, кваліфікований методичний супровід різноманітної діяльності бібліотекарів щодо промоції читання.

Педагогіка партнерства, компетентнісний підхід є основою для нового освітнього середовища Нової української школи і для створення **нового бібліотечного простору**. Нові завдання сучасної освіти потребують інноваційних підходів, підвищення ефективності надання бібліотечних послуг. Інноваційні та інформаційно-комунікаційні технології дають бібліотекарю необмежені можливості через велику їхню різноманітність, сприяють всебічному розвитку особистості учня, формуванню ключових компетентностей.

Закінчення. Початок на стор. 10

Тривожні реалії сьогодення змушують кожного переглянути, переосмислити свою діяльність. Незаперечний ресурс бібліотекаря – власний ентузіазм, професіоналізм і Книга. Адже бібліотека – це завжди – поєднання минулого, теперішнього і майбутнього. У напрямках і формах роботи бажано зберігати баланс між традиціями та сучасністю.

Враховуючи багатоаспектний досвід роботи шкільних бібліотек, бібліотекарів регіону та вимоги сучасної освіти у створенні бібліотечного простору прихильників читання, пропонуємо взяти до уваги певні рекомендації, поради щодо практичного просування Книги і читання, оптимізації цієї діяльності у кожній школі.

Педагогіка партнерства, взаємодії. Нові орієнтири у співпраці з учителями, з батьківською громадськістю; шкільні та публічні бібліотеки – освітні партнери у промоції читання. (Як приклад, – довгостроковий обласний проект «Творчі філологічні майстерні», читацький марафон «Благодійні читання»; обласна творча майстерня шкільних бібліотекарів «ІТ – бібліотека майбутнього»; проекти «Краще – разом!», відкриті родинні студії та інші.). Діти мають бачити, що близькі їм люди самі читають і отримують від того задоволення, покращують своє оточення, стають інтелектуально сильними, гнучкими, уміють протистояти злу, бути творчими особистостями. Самі діти – «природні» носії почуття спорідненості, спільності.

Створення привабливого, гармонійного, («особливо-індивідуального» в кожній школі) бібліотечного простору. Новий бібліотечний простір – це, як і раніше, – відкритий, привабливий простір зацікавленого, людського спілкування, для навчання, для цікавих подій та зустрічей. А сьогодні такий простір з привітним, обізнаним бібліотекарем – незамінний для встановлення психологічної рівноваги. Усіма своїми діями бібліотекарі доводять, що читання – це спосіб позбутися тривоги, відтворити позитивні емоції, повірити й підтвердити, що світ наш – безпечний, надійний... Читання – найбезпечніше, найефективніше, найцікавіше заняття під час лихоліття, збалансована взаємодія з книгою і комп'ютером. У такому бібліотечному просторі – сучасне сприйняття духовно-моральних традицій, їхнього впливу на ціннісні орієнтири дітей та молоді в умовах нашого мінливого суспільства; гуманістичних принципів формування національних, загальнолюдських, особистісних духовно-моральних цінностей через книгу.

Шкільна бібліотека – центр популяризації української мови. Доброзичливе спілкування рідною мовою навчає поважати слово та правильно використовувати його у повсякденності, а не лише під час урочистостей. «Спочатку було Слово...» («Євангеліє від Іоанна»).

Як слухати, щоб діти з нами говорили? Як говорити, щоб діти нас слухали? Слова, мовлення дорослих впливають на самопочуття, самооцінку дітей. Мусимо знаходити мову доброти, любові,

поваги, віри і надії. Спілкування – це мистецтво, навчаємось йому впродовж життя і дітей навчаємо. Учитель – у кожному з нас. «Світ пізнається розумом, але також і вірою» (М.І. Романенко). Мова – жива. З вірою в силу української мови Наталка Нікуліна писала так: «Слова – то зірки у галактиці мови. У кожній зірці – своя таїна... І над безмежним українським полем ще зійде сонце мови осяйне». Форми популяризації рідної мови – найрізноманітніші. Серед них – книжкові інтерактивні виставки, організація зустрічей з сучасними місцевими письменниками, спеціальні бібліотечні уроки (тематичні «смійні» чи «фантастичні» читання, уроки інсценізації, перфоменси), показ (і зйомка разом із дітьми) буктрейлерів, родинні членджі, які започатковують самі сім'ї учителів...

Пошукова, шкільна бібліотечна діяльність із залученням красназців, фахівців – актуальна завжди. Творчі конкурси, пішохідні екскурсії ріднокраєм – це цікаво в усі часи, дітям подобається (психологічно, фізично і пізнавально оздоровлюються, розумнішають...). Свідчення цьому – практичний досвід шкільних бібліотек області, всієї країни, представлений учасниками Всеукраїнського місячника – 2021.

Бібліотека – центр дозвілля, творчого, мистецького розвитку. Процес читання має нагадувати тривалу гру (наприклад, – цільові довгострокові проекти для різновікових груп дітей; клуби, товариства за інтересами). Пригадаймо: будь-які сюжетно-рольові ігри за книжками у дошкільному віці – це моделювання людських відносин. Це є природним для дітей, вони асоціюють себе з персонажами, подіями, картинами, активно починають говорити та діяти, «вогники цікавості» є в їхніх очах. Сучасні діти перенасичені цифровою інформацією. Але є класика; є сучасні твори, цікаві дітям; є «двоадресні» книги, «дорослі» дитячі книги, захопливі й корисні для всіх. Дорослі, читаючи дитячу літературу, знаходять у собі втрачені емоції, відроджують їх психологічно. Дітям подобається бути разом, «співдіяти».

Кожна школа, клас, бібліотека – особливі своїми **пріоритетами, «родзинками»**. Традиція дарувати іменинникові від класу книжку (звісно, зважаючи на певні зацікавлення дитини). Брати це видання до рук, згадуючи короткі іменні привітання від однокласників – «теплі» стимул для кожного в наступні роки. У школі, класі – «преміювання» за найкраще ведення читацького щоденника (тепер це не просто зошит, блокнот чи літературна карта, це може бути блог, ютуб-канал класу...). На шкільній лінійці найкращому читаючому учневі, учениці, класу можна вручити приз, певну відзнаку.

Вау-ефект (ефект здивування): здивувати і заохотити учнів до книги. До Першого вересня нового навчального року, на серпневій педагогічній нараді (або ж – на урочистій лінійці 30 вересня, присвяченій Всеукраїнському дню бібліотек), можемо **запропонувати шкільному колективу певну цікаву, креативну ідею, цільову змістовну акцію** – з проектом програми розвитку й стимулювання мотивації та стимулювання стійкого інтересу до світу Книги і читання. Наприклад, – участь у регіональних

заходах бібліотек Дніпропетровщини «Читаємо разом», «Улюблені поети Придніпров'я», або ж – **участь в авторському проєкті «Шкільне товариство читає поетів рідного краю»**. Можна підготувати і провести спільно з педколективом, з активом учнівського самоврядування, з місцевою публічною бібліотекою, **конкурс читців-декламаторів творів поетів-ювілярів Дніпропетровщини 2022 року**. Серед ювілярних авторів – відомі імена: **Олеся Омельченко, Марія Дружко, Віталій Старченко, Леся Степовичка, Надія Тубальцева, Наталка Нікуліна, Олександр Стовба, Михайло Дяченко, Олександр Ратнер...** (Вибачення просимо, не маємо можливості назвати усіх краян – творців художнього поетичного слова; поширено, докладно – ознайомлення на вищезазначеному порталі «ДніпроКультура», на сайтах обласної бібліотеки для дітей та обласної бібліотеки для молоді).

Шановні колеги! Сьогодні живемо у страшних, непередбачуваних реаліях воєнного часу. Кожен з нас, і всі разом, маємо свій фронт і найдорожче – наших дітей. Любимо, розуміємо, віримо і сподіваємось на мир.

Роль книги та читання і в сучасному, на жаль, – руйнівному, світі, природа читацького інтересу, аспекти, що впливають на його розвиток, культура читання, бібліотерапія – ці питання і нині, і повсякчас перебувають у полі зору як педагогів, так і бібліотекарів. Читання книг рідною мовою сприяє збереженню культурної спадщини, сучасного мистецького, духовного надбання громадян України. Спільними зусиллями захищаємо й оберігаємо, підтримуємо і навчаємо дітей.

Запропоновані методичні рекомендації, поради не претендують на вичерпність. Віримо в наявний і перспективний потенціал шкільних бібліотекарів-практиків області, чий досвід, ефективні бібліотечні практики й технології матимуть виявлення і поширення, зокрема під час проведення щорічного фестивалю педагогічних інновацій освітан Дніпропетровщини «EDU-FEST Dnipro – 2022» (лист КЗВО «ДАНО» ДОР» від 02.05.2022 № 176 керівникам органів управління освітою, керівникам закладів освіти).

Ми – на часі, на своєму місці. Ми згуртуємо, ми – разом! Докладаємо власних зусиль, працюючи професійно, відповідально, віддано. Бібліотека, бібліотекар, Книга, читання – ці поняття мають сакральний зміст, вони є символом і реальністю нинішнього складного періоду життя країни. Прислухаймося до «неповторності й безсмертного дотику до душі» поетичного слова-заклику:

«Шукаймо у собі Шевченка (хоч іскру – праведності й віри) ... Усім життям, всім током крові – народжуймо в собі Шевченка, хоч іскру – кожен. Іскру – кожен. Всі разом – буде Україна» (Наталка Нікуліна).

Доброго здоров'я усім, миру, злагоди, радості, благополуччя! Бережімо себе й усіх, хто поруч. Віримо: з пущі війни вийдемо стежкою до рідної калини, до зорі, до Перемоги! Сподіваймося! Працюймо! З вірою, з надією, з любов'ю! Заради дітей, заради життя!..

Тетяна РИГА, методист навчально-методичної лабораторії професійного розвитку педагогічних та науково-педагогічних працівників Академії

Сучасною світовою тенденцією модернізації освіти постає прояв гуманістичних тенденцій та посилення уваги до індивідуального розвитку особистості. Визнання інклюзивного навчання як найбільш відповідного принципам правової держави стає дедалі поширенішим і розглядається як одна з важливих передумов повноцінного включення дітей з особливими освітніми потребами у систему суспільних відносин.

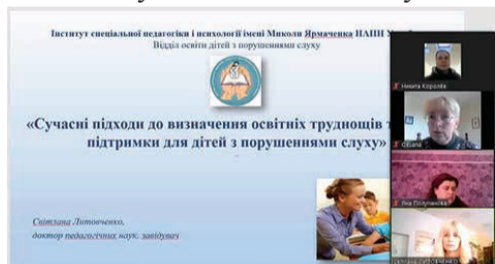
17 травня 2022 року Інститутом спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка Національної академії педагогічних наук України (відділ освіти дітей з порушеннями слуху), Дніпровською академією неперервної освіти (ресурсний центр підтримки інклюзивної освіти), центром слухової реабілітації «Аврора» організовано та проведено науково-методичну конференцію

«Сучасні підходи до навчання дітей з ООП: спільність зусиль науковців і практиків»

З вітальним словом до учасників, організаторів заходу та спікерів звернувся заступник директора з наукової роботи, завідувач відділу інклюзивного навчання Інституту спеціальної педагогіки і психології, кандидат педагогічних наук, старший дослідник Наталія Ярмола та дійсний член (академік) НАПН України, радник директора, почесний директор, головний науковий співробітник відділу освіти дітей з порушеннями слуху інституту, доктор педагогічних наук, професор В'ячеслав Засенко.

Програма конференції була надзвичайно насиченою та містила чотири інформаційні блоки:

Блок 1. Освіта дітей з особливими потребами у сучасних умовах. Даний блок налічував трьох спікерів. Відкрила роботу блоку старший науковий співробітник, головний науковий співробітник відділу освіти дітей з порушеннями слуху Інституту, доктор педагогічних наук Оксана Таранченко доповіддю «Закономірності та специфіка розбудови освіти дітей з ООП в сучасних українських реаліях». Старший науковий співробітник, завідувач відділу освіти дітей з порушеннями слуху Інституту, доктор педагогічних наук Світлана Литовченко у своїй доповіді «Сучасні

підходи до визначення освітніх труднощів та рівнів підтримки для дітей з порушеннями слуху» наголосила на основних аспектах визначення рівнів підтримки фахівцями інклюзивно-ресурсних центрів. Завершив роботу блоку методист ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти Дніпровської академії неперервної освіти Микита Корольов доповіддю «Інформаційна безпека для дітей з ООП та їх батьків в умовах війни», в якій була представлена актуальна інформація про те, як вберегти дитину з ООП від згубного впливу негативного інформаційного потоку, та поради батькам дитини з ООП.

Блок 2. Інклюзивна освіта: реалії сьогодення, вітчизняний та зарубіжний досвід. Робота блоку розпочалася з доповіді «Методологія інклюзивної освіти як фундамент

світоглядно-ціннісного вектору поступу в повоєнний час» члена-кореспондента НАПН України, головного наукового співробітника відділу інклюзивного навчання Інституту, доктора педагогічних наук, професора Алли Колупаєвої, яка окреслила повоєнні перспективи розвитку навчання осіб з особливими освітніми потребами.

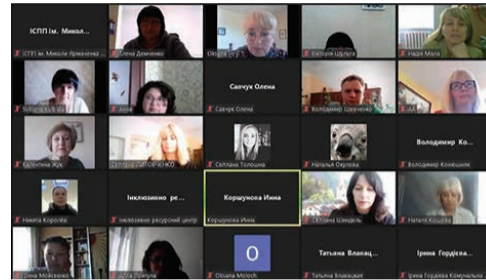
У продовження теми повоєнних перспектив була представлена доповідь «Види сервісної підтримки в системі інклюзивної освіти» завідувача ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти Академії Яни Полупанової. Саме комплексність взаємодії як єдиного цілого видів сервісної підтримки (педагогічна, соціальна, соціально-педагогічна підтримки) в майбутньому має забезпечити відкриту систему, покликану активізувати процес становлення особистості дитини з особливими освітніми потребами.

Старший науковий співробітник, старший науковий співробітник відділу інклюзивного навчання Інституту, кандидат психологічних наук Наталія Компанець виступала з доповіддю «Відповідальна діагностика рівнів підтримки дітей з ООП в інклюзії з точки зору МКФ-ДП», що надзвичайно зацікавила фахівців інклюзивно-ресурсних центрів та педагогів-практиків, які брали участь у конференції.

Блок 3. Технології корекційно-розвивальної допомоги дітям з ООП. Роботу блоку розпочала старший науковий співробітник відділу освіти дітей з порушеннями слуху Інституту, кандидат педагогічних наук Валентина Жук доповіддю «Корекційно-розвивальна допомога дітям з кохлеарними імплантами». Було наголошено, що кінцевий результат, а відповідно і мета кохлеарної імплантації глухого дитини раннього віку полягають в тому, щоб за допомогою кохлеарного імпланту та корекційно-розвивальних занять вона навчилася розуміти мову оточуючих, розмовляти, використовувати мову для спілкування та пізнання довкілля і завдяки цьому розвивалася як чуюча дитина.

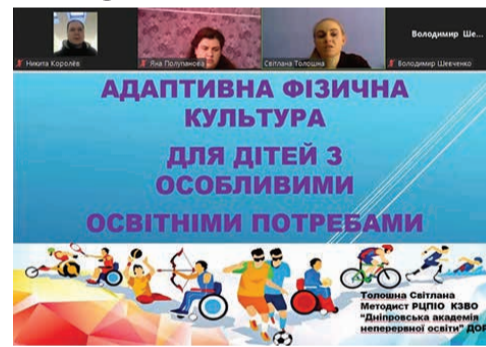
Провідний фахівець з аудіологічного обладнання центру «Аврора» Володимир Конюшак розповів про сфери діяльності, сучасні методи діагностики, корекції та реабілітації дітей, що й зараз, не зважаючи на війну, проводяться в Центрі.

«Ми працюємо майже в тих самих обсягах, як і до війни, бо в нас

є розуміння, як важливо невпинно працювати над слуховою реабілітацією дітей, надавати їм нашу кваліфіковану допомогу та підтримувати фізично й психологічно. Наш багаторічний досвід може стати запорукою того, що всі ці зусилля окупляться майбутнім здоровим розвитком кожного з наших маленьких пацієнтів», – поділився Володимир Олександрович.

Продовжила роботу третього блоку заходу методист ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти Академії Світлана Толошна доповіддю «Адаптивна фізична культура для дітей з особливими освітніми потребами».

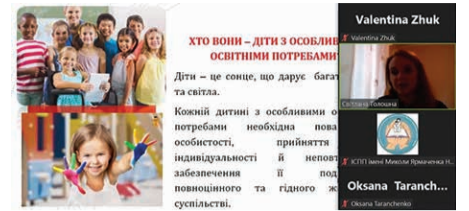

Блок 4. Соціально-психологічна підтримка дітей з ООП та їхніх родин. Відкривав роботу блоку старший науковий співробітник, в.о. вченого секретаря Інституту, старший науковий співробітник відділу освіти дітей з порушеннями слуху Інституту, доктор педагогічних наук Володимир Шевченко – доповіддю «Допомога дітям з ООП, які пережили події травмуючого характеру». Ця тема набула особливої актуальності в період повномасштабного вторгнення агресора на територію суверенної України. Наголошувалося на проблемах, з якими зіткнулися вимушені переселенці, та окреслено шляхи їх вирішення.

Деякі зі спікерів блоку не змогли долучитися до онлайн-роботи конференції, тому їх виступи прозвучали в записі. Відеозапис конференції тривалістю 6 годин всі зацікавлені можуть знайти на ютуб-каналі Академії.

До заходу долучилось понад 270 учасників. Усі вони будуть забезпечені сертифікатом на 0,3 (ЄКТС).

Ресурсний центр підтримки інклюзивної освіти Академії

Семінар «Сучасна освіта дітей з порушеннями слуху: складаємо автентичні українські пазли»

Практико орієнтований семінар, організований відділом освіти дітей з порушеннями слуху Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України в межах Всеукраїнського онлайн-марафону до Дня науки, відбувся 24 травня.

Спікерами заходу стали спеціалісти ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти Дніпровської академії неперервної освіти.

Ідея семінару – презентація сучасного українського національного досвіду, напрацювань науковців та практиків, єднання навколо спільних цінностей – це все було втілено у виступах доповідачів.

Академію неперервної освіти представляли працівники Ресурсного центру: завідувач Яна Полупанова (доповідь «Стратегія просування інклюзивної практики») та методисти Світлана Толошна («Комунікативний розвиток дитини з особливими освітніми потребами в контексті соціалізації») і Микита Корольов («Батьківський клуб як форма налагодження партнерських стосунків з родинами дітей з ООП»).

У виступах учасників було представлено важливі нормативні, теоретичні та практичні рекомендації.

Відеозапис семінару можна переглянути за посиланням: <https://fb.watch/ddQgQ-m6LA/>

Дякуємо відділу освіти дітей з порушеннями слуху Інституту, усім спікерам семінару за цікаві та корисні виступи, а також – колективу Чернівецького обласного навчально-реабілітаційного центру № 1 за презентацію власного досвіду дистанційного навчання дітей з порушеннями слуху, психологічної підтримки дорослих та дітей, волонтерської діяльності у важких умовах воєнного часу.

Сертифікація педагогів – новий вектор якості освіти

Сертифікація педагогічних працівників – це крок до впевненості, це зовнішнє оцінювання професійних компетентностей педагогічного працівника, зокрема з педагогіки та психології, практичних вмінь застосування сучасних методів і технологій навчання.

Сертифікація має на меті виявляти та стимулювати педагогічних працівників з високим рівнем професійної майстерності, які володіють методиками компетентнісного навчання і новими освітніми технологіями та сприяють їхньому поширенню.

Сертифікація базується на трьох основних засадах: добровільність, відкритість та відсутність негативного впливу на роботу вчителів.

Сертифікація складається з 3-х етапів, які відбуваються послідовно один за одним, а саме із:

– незалежного тестування учасників сертифікації (проводить Український та регіональні центри оцінювання якості освіти);

Сертифікація для мене – це випробовування себе як професіонала, перевірка на витривалість та конкурентоспроможність, поштовх до саморозвитку та зміни пріоритетів, підвищення рівня самооцінки
Ірина САМОФАТ, вчитель початкових класів комунального закладу загальної середньої освіти «Перспектива» Жовтгородської міської ради Дніпропетровської області

Сертифікація – це крок до самовдосконалення, ще одна сходинка на шляху мого професійного зростання. Я отримала неймовірний досвід, можливість проаналізувати свою професійну майстерність, мотивацію та прагнення рухатися тільки вперед
Альона ЧУМАКОВА, вчитель початкових класів Лицею №1 Підгородненської міської ради Дніпропетровської області

– самооцінювання учасниками сертифікації власної педагогічної майстерності (проводить Державна служба якості освіти України та її територіальні органи);

– вивчення практичного досвіду роботи учасників сертифікації (проводить Державна служба якості освіти України та її територіальні органи).

До кожного наступного етапу допускатимуться ті учасники, які успішно подолали попередній етап.

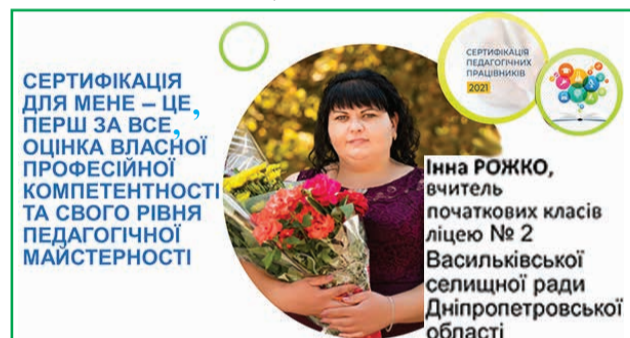
За підсумками 3-х років проведення сертифікації Дніпропетровщина отримала 199 сертифікованих

вчителів початкових класів закладів освіти, які успішно пройшли сертифікацію: 2019 рік – 51 педагог, 2020 – 65 освітян, 2021 – 83 вчителів початкових класів.

Кожен рік мав свої особливості, приносив певний досвід. Сертифікація педагогічних працівників стала одним із багатьох чинників підвищення якості освіти. Відбулися зміни оцінки якості викладання у Новій українській школі, а отже і якості засвоєння знань учнями.

Із запровадженням сертифікації вчителі отримали можливість ділитися з іншими вчителями відпо-

відними методиками та професійними компетентностями, зростати в кваліфікації та професії, а найголовніше – самовдосконалитися, переосмислити власну педагогічну майстерність й відкрити себе самого як професіонала. Вчителі, які успішно пройшли сертифікацію, наразі співпрацюють із управлінням Державної служби якості освіти у Дніпропетровській області як освітні експерти, які беруть участь у сертифікації та інституційних аудитах закладів освіти Дніпропетровщини. А також висловлюють свої думки...

СЕРТИФІКАЦІЯ ДЛЯ МЕНЕ – ЦЕ, ПЕРШ ЗА ВСЕ, ВИКЛИК СОБІ. МОЖЛИВІСТЬ ПРОАНАЛІзуВАТИ ВЛАСНУ РОБОТУ, ДОВЕСТИ СОБІ, КОЛЕГАМ, СУСПІЛЬСТВУ ВЛАСНУ КОМПЕТЕНТНІСТЬ. ЦЕ МОТИВАЦІЯ ДО САМОВДОСКОНАЛЕННЯ ТА ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ. СЕРТИФІКАЦІЯ ДОДАЛА ВІРУ У ВЛАСНІ СИЛИ
Ірина РОЖКО, вчитель початкових класів лицю № 2 Васильківської селищної ради Дніпропетровської області

СЕРТИФІКАЦІЯ ДЛЯ МЕНЕ – ПІДТВЕРДЖЕННЯ ТОГО, ЩО РУХАЮСЬ У ПРАВИЛЬНОМУ НАПРЯМКУ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ!
Юлія ШЕРЕМЕТ, вчитель початкових класів комунального закладу освіти «Спеціалізована школа № 44 природничо-медичного профілю» Дніпровської міської ради Дніпропетровської області

Модель якісної школи Дніпропетровщини

Освіта – важлива складова соціального та економічного розвитку громади. Те, яким є рівень освіти в закладах освіти, наскільки він є якісним, характеризує успішність та перспективність країни в цілому.

Роль школи сьогодні – підготувати дітей до життя, навчити їх критично мислити, аналізувати, опрацювати ті обсяги інформації, які вони отримують звідусіль, та вибирати необхідне, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Парадигма освіти, в якій школа існувала для накопичень знань та інформації, вже не працює, оскільки система освіти також змінюється з часом і навчає тому що актуальне та ціниться в житті сьогодні.

У реаліях діяльності Державної служби якості освіти України вже загальновідомим є факт, що інституційний аудит надає можливість оцінити якість роботи освітнього закладу, виявити кращі практики та отримати унікальну інформацію, яка

стане дороговказом на шляху вдосконалення діяльності та покращення організації освітнього процесу.

Інституційний аудит Дніпровського НВК № 61 «Загальноосвітній навчальний заклад І-ІІ ступенів – техніко-економічний лицей» сприяв розумінню того, що діяльність закладу освіти побудована на різних механізмах взаємодії, які враховують усі компоненти освітньої діяльності та їхній вплив на кінцевий результат. Досягнення цієї мети свідчить про якісну освіту в закладі, який за результатами інституційного аудиту у 2021 році визнано кращим та оцінено на високому рівні за всіма чотирма напрямками освітньої діяльності.

У НВК № 61 забезпечено безбар'єрне освітнє середовище, відкритість і доступність, підтримка та розуміння – це простір необмежених можливостей закладу, у якому немає місця дискримінації та враховуються інтереси кожного, місце, де надають рівні можливості усім учасникам

освітнього процесу отримати якісну освіту.

Заклад успішно реалізує компетентнісний підхід у Всеукраїнському науково-педагогічному проекті «Інтелект України». У межах реалізації проекту впроваджуються в освітній процес інноваційні технології, такі як інформаційно-цифрові, принципи сталого розвитку, елементи STEM-освіти для розвитку здібностей учнів до дослідницької, аналітичної роботи, експериментування та критичного мислення. Формується науково-технічна еліта України на базі Національного центру аерокосмічної освіти молоді ім. А.М. Макарова. Залучаються лицеїсти до олімпійського руху, до роботи у Дніпровському відділенні Малої академії наук України. Засоби

музейної педагогіки формують духовно багату особистість з цілісним уявленням про світ, глибокими патріотичними почуттями.

Педагогічний колектив НВК з гідністю прийняв виклики сучасності. Методика проведення дистанційних занять у закладі швидко пройшла процес становлення. Обираючи зручні цифрові інструменти, форми й методи, електронні освітні ресурси для підтримки освітнього процесу, школа сприяє наданню та отриманню якісної освіти.

Заклад працює на засадах педагогіки партнерства, де всі учасники освітнього процесу об'єднані спільними цілями та прагненнями. Саме відкритість керівництва, його готовність чути і враховувати думки

та пропозиції всіх учасників освітнього процесу формує більш високий рівень довіри до освіти, без чого неможлива впевнена та ефективна робота школи.

НВК № 61 понад 35 років очолює директор Світлана Андріївна Гавриш, яка спрямовує та впроваджує елементи новизни для забезпечення інноваційності освітнього процесу. Вона довгий період створювала в закладі освітню атмосферу толерантності, творчого пошуку і забезпечила високий рівень наукової, методологічної і методичної підготовки шкільного колективу, впроваджує ефективні технології і методи в організацію освітнього процесу, за що була нагороджена відомими і державними відзнаками.

Варто сказати, що щасливий, вмотивований учень, який постійно пізнає себе, володіє необхідними вміннями і компетентностями для подальшого навчання та реалізації свого потенціалу для власного й суспільного блага, – основне кредо закладу освіти!

Фразеологічне збагачення української мови періоду воєнного стану

Неможливо переціни здобутки сучасної української фразеології, яка активно поповнюється новими одиницями у період воєнного стану. Фразеологія українців XXI століття доводить широкий стилістичний потенціал експресії даного розділу мовознавства, а також нерозривний зв'язок мовних явищ з історією народу. Залучення методу контент-аналізу дозволяє простежити утворення нових фразеологічних одиниць та понять в українській мові, що сприяє подальшому укладанню сучасних фразеологічних словників.

Процес збагачення фразеологічними одиницями є неперервним явищем української мови. Постійно поповнюючись неологізмами, запозиченнями, словами іншомовного походження, мова віддзеркалює кожен із процесів у фразеології, абстрагуючи та узагальнюючи первинну семантику слова.

Передумови теорії фразеології були закладені в працях О. Потєбні, І. Срезневського, О. Шахматова та Ф. Фортунатова. Значного впливу на сучасну мовну традицію українців завдав період воєнного стану з 24 лютого 2022 року, що відображають проаналізовані новоутворені фразеологічні одиниці, які не встигли закріпитись у словниках, але активно вживаються, у тому числі користувачами соціальних мереж. Проілюструємо кілька тематичних груп фразеологічних новоутворень, відібраних шляхом контент-аналізу із соціальної мережі Фейсбук.

Фразеологізація найменувань:

- **дебахнулцько** (наголос на о) – людина, яка часто ставить недоречні запитання (утворено від запитання «де бахнуло?») в значенні «де відбувся вибух?»);

- **зелені чоловічки** – окупанти, які носять військову форму зеленого кольору, але приховують приналежність до певної країни (відоме з 2014 року – окупація Криму);

- **кацап** – росіянин (1. Походить від тюркського *kasar* – «розрізати», кацапами називали загарбників, які відділяли і привласнювали території інших народів; 2. Зневажливе, переселенець з російських губерній);

- **лаптєстан** – росія – поєднання слів «лапті» (плетене з кори дерев взуття для бідних, поширене на територіях півночі та сходу Європи минулого століття) та «станіція» (адміністративно-територіальна одиниця);

- **лапунтени** – (від «Лабутени» – відомий бренд жіночого взуття на високих підборах) взуття, матеріалом для якого слугує кора дерев, а підборами – шматок березової гілки; вживалось на позначення абсолютної відсутності

будь-яких сучасних матеріалів на території рф у зв'язку з дією санкцій;

- **мордор** – країна агресора, рф (в перекладі «Чорна країна»; фантаст Дж. Р.Р. Толкін у книзі «Володар перстнів» використав таку назву на позначення місця зосередження темних сил);

- **орки** – нападники, окупанти рф (назва походить від лат. *orcus* – божество смерті та підземного світу; у фольклорі народів Західної Європи – ворожі істоти з іклами та гострими вухами).

Фразеологічні новоутворення на позначення дій:

- **арестовлення** – заспокоїливе звернення (походить від прізвища О. Арестовича – радника офісу Президента України, який звертався до українців із роз'ясненням ситуації з метою стабілізації психологічного напруження під час війни 2022 р.);

- **завести трактор** – приготуватись до привласнення ворожого без попередження, голіруч (походить від народної традиції воєнного часу 2022 року за допомогою тракторів позбавляти окупантів військової техніки);

- **затридіні** – ставити нереалістичні плани та щиро вірити в їх реалізацію (походить від планів рф завоювати Україну протягом першого трьох днів повномасштабного вторгнення);

- **макронити** – демонстративно робити стурбований вигляд щодо певної ситуації, але при цьому не намагатись нічого змінити (походить від прізвища Президента Франції Е. Макрона);

- **мамкувати** – жалітися, не отримуючи розуміння та підтримки від співрозмовника (походить з телефонних розмов окупантів з власними матерями, які нехтували життям синів);

- **чорнобаїти** – повторювана безрезультатна дія, приречена на поразку (походить від назви населеного пункту Чорнобаївка, де понад 15 разів ворог зазнав поразки).

Фразеотворення на позначення військових посад ворога
Військові чини загарбників у контексті відомого фразеологізму *гарматне м'ясо* (приречений на смерть на полі бою через погану підготовку)

відобразились у таких фразеологічних одиницях: гарматний лівер – солдат; гарматна сосиска – лейтенант; гарматна ковбаса варена – капітан; гарматна ковбаса копчена – майор; гарматна шинка – підполковник; гарматний хамон – генерал.

Крім того, період воєнного стану в Україні супроводжується народженням нових прислів'їв, приказок, скоромовок, в основу яких покладено питомо українські слова, вимова яких передбачає мовну підготовку. Такі приказки слугували паролями для перевірки осіб на приналежність до ворожого боку, оскільки з першого разу вимовити їх може лише носій української мови. Наприклад:

*Я сиділа у крамниці
У своїй новій спідниці,
Іла стиглі полуниці,
Їх мокала в цукорницю,
Що купила у крамниці
Біля Укрзалізниці.*

Воєнний стан 2022 року привернув увагу українців і до національних традицій спілкування. У представлених дослідженнях, з етичних міркувань, унікаємо аналізу обценної лексики, оскільки традиційне вираження невдоволення в українській культурі супроводжується вірою у вищі сили, що свідчить про глибокі духовні надбання та переконання народу. Натомість, лайливі вирази є запозиченнями з російської, а в православному розумінні – мовою темних сил. Україномовна ж традиція передбачає вживання таких висловів як-от **побажання**: • неприємних внутрішніх відчуттів: Бодай ти скис; Щоб тобі пусто було; • отримати справедливе покарання: Бий тебе Божа сила; • відчуті фізичний біль як покарання за заподіяне лихо: А щоб тебе підняло та гепнуло; Нехай тебе грім поб'є; Сто чортів тобі в печінку; Щоб тебе муха вбрикнула та ін.

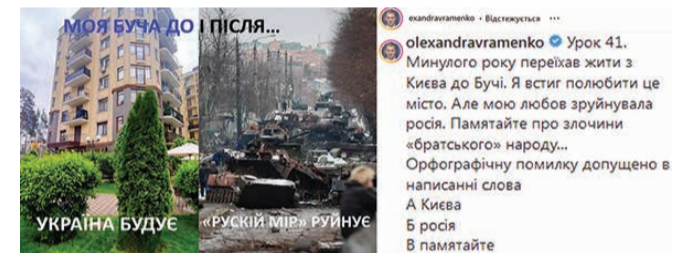
Українська фразеологія здавна насичена вірою в Бога, відображає історичні події, є джерелом культурної спадщини українського народу. З плином часу, окремі фразеологізми виходять із активного вжитку, натомість поповнення новими мовними перлинами – процес безперервний та самостійний. Автором досліджених фразеологізмів є народ, а отже, можна стверджувати, що національний дух України не лише незламний, але й неповторний у своєму вімінні відображати справжнє життя будь-яких часів, у тому числі й чорні сторінки XXI століття.

Олена ФЕДІНА,
старший викладач кафедри соціально-гуманітарної освіти Академії, кандидат філологічних наук

Мова – живий і пластичний організм, у ній постійно з'являється щось нове. Ось і українська мова з початком війни поповнилась новими словами і зворотами. Кожен неологізм – дзеркало явищ і подій, які переживає зараз Україна.

Утворилися і щодня утворюються нові слова, словосполучення; нові винятки з правил, хоч і не офіційно визнані, але загальноновживані. Наприклад: від 24 лютого українці часто вживають такі слова, як: чорнобаїти, Бандера-смузі, бавовна (на російському телебаченні замість слова «вибух») вживають слово «хлопок», а наші воїни трохи пограли словом і наголосом), рашисти, орки, путлер тощо, а деякі власні назви ми тепер пишемо з маленької літери, бо за ними ховається гидотна дрібнота – путін, росія, рф, москва та ін.

мордор, ерефія. Українці почали використовувати зневажливі слова для позначення країни-агресора, як от «расєя», «рашка», «кацапія». Обсяг зневаги й люті, який відчують українці до нападників, змінює навіть правила граматики! Адже навіть автор шкільних підручників з української мови та літератури, доцент Київського університету імені Грінченка Олександр Авраменко рекомендує віднини писати назву країни росія з маленької літери. За аналогічним принципом пишемо з маленької прізвища всіх причетних до війни в Україні ворогів. Приклад: Ще недовго залишилось бункерному карлику путіну ховатись у своєму бункері на росії. Рашистського фюрера чекають лише поразки, міжнародний трибунал і смерть у пекельних муках.

Бледіна/bledина. Це слово надзвичайно популярне в українському сегменті Twitter #ukrtві та позначає ракетну атаку. Оголошені повітряну тривогу – значить, бледіна вже вилетіла. Цікаво, що англійське слово *bledina* тлумачиться як «смертельно потворна сучка», і його нещодавно внесли до міжнародного сленгового словника *Urban Dictionary*. Приклад: Знову на Одесу бледина летить, хутчіш в укриття!

Заукраїнити. У словнику слів та фраз англійської мови *Urban Dictionary* слово «заукраїнити» позначають як *ukrainied* («russia has been ukraigned» – «росію зукраїнили»). «Заукраїнити» виникло у відповідь на повномасштабну агресію рашистів проти українського народу. Значення слова пояснюється як «спробувати забрати щось силою у невинного й отримати жорстку і сильну відповідь». Приклад: Я добряче заукраїнила того аб'юзера, хай тепер лише спробує пискнути в мій бік!

Наволонтерити. Волонтери можуть знайти практично все. Ні, не так: ВСЕ і крапка. Навіть золоту волосину з хвоста єдинорога чи план нового космічного корабля Ілона Маска. Українські волонтери крутіші за марвелівських героїв і спецagentів «бондіани». Саме тому «наволонтерити» означає знайти щось потрібне навіть з-під землі. Бо ж воно потрібне нашим хлопцям-воїнам! Приклад: Ми наволонтерили ядерні боеголовки. Хтось знає, як відправляти на фронт і чи працює на Донбасі Нова пошта?

ЗСУіет, ЗСУіетка. Це слово дуже популярне в україномовному сегменті Twitter. Так кажуть про себе люди, які вірять у перемогу ЗСУ беззаперечно, сильно й неспростовно. Приклад: «Я – ЗСУіет(ка)» – так пишуть про себе українці, які беззаперечно вірять у Перемогу української армії.

Редакція газети пропонує поповнити цей перелік змін, ще одною ВАЖЛИВОЮ зміною: будь ласка, слово Перемога пишеться з великої літери, якщо це Перемога українців над рашистами (Київської Русі над золотим ордою) – так, як вже 30 років багато хто пише слово Незалежність! А правопис слова Перемога зараз виборюють наші ЗСУ!!!

З інтернет-джерел

Слово «рашизм» треба ввести до словників...

Повноцінно і часто вживати слово «рашизм» і похідні від нього – закликають у Комітеті гуманітарної та інформаційної політики України на підтримку ініціативи українських науковців, експертів, журналістів, політологів та громадськості, серед яких, зокрема, відомі вітчизняні професори: Олександр Костенко, Олег Гринів та Микола Піддячий.

На думку професора Олександра Костенка, рашизм є ідеологією, що «базується на ілюзіях і обґрунтовує припустимість будь-якого свавілля заради хибно трактованих інтересів російського суспільства. У зовнішній політиці рашизм проявляється, зокрема, у порушенні принципів міжнародного права, нав'язуванні світові своєї версії історичної правди виключно на користь росії, у зловживанні правом вето в Раді Безпеки ООН тощо. У внутрішній політиці проявом рашизму є порушення прав людини на свободу думки, переслідування учасників «руху незгодних», використання ЗМІ для дезінформації свого народу тощо» (<https://web.archive.org/web/20140409000552/http://www.day.kiev.ua/uk/article/kultura/chomu-mi-stali-vorogami>)

Професор Олег Гринів підкреслює, що в основі рашизму – несприйняття західної цивілізації, якій протиставляють своєрідну російську (євразійську) цивілізацію. Московська еліта одностайні з путіним, який прагне продовжити й завершити царський і більшовицький геноцид українського народу. Нині рашизм – це ідеологічна основа путінізму. Історія підтвердила, що рашизм передбачає, в першу чергу, знищення українства як національної спільноти (<http://www.nru.org.ua/news/aktualno/710-profesor-oleh-hryniw-rashyzm-iz-ptyrsilom-na-ukrayinotsyd>).

Професор Микола Піддячий вказує, що з початку XXI століття рашисти розробили і послідовно впроваджували прихований геноцид українського народу з усіма ознаками державного тероризму, здійснюючи безпрецедентну агресивно-війничу політику (<https://lib.iitta.gov.ua/730352/>).

Ще у 1990-ті роки президент Чеченської Республіки Ічкерія Джохар Дудаєв висловлював думку про те, що росіяни будують свій світ на особливій та вкрай небезпечній ідеології. Він використовував для цього схожий термін – «русизм» і пояснював його як «особливу форму людиноненависницької ідеології, заснованої на великодержавному шовінізмі, повній бездуховності та аморальності». Серед особливостей «русизму» Дудаєв виділяв такі: надлюдська жорстокість,

тактика «випаленої землі», знищення як головний принцип дії; манія світового панування; рабська психологія; паразитування на хибній історії, на окупованих територіях і пригноблених народах; постійний політичний, правовий та ідеологічний тероризм.

Зміцнення в росії такої ідеології відзначали також західні історики та аналітики ще до приходу до влади володимира путіна. У 1998 р. Ентоні Джеймс Грегор, професор політології Каліфорнійського університету в Берклі та один із провідних світових дослідників фашизму і марксизму, оприлюднив широке наукове порівняння італійського фашизму та «нового націоналізму, який виник у пострадянській росії» (<https://online.ucpress.edu/cpcs/article-abstract/31/1/1/418/Fascism-and-the-New-Russian-Nationalism?redirectedFrom=fulltext>).

Вторгнення росії в український Крим та Донбас у 2014 році спровокувало нову хвилю дискусій про те, наскільки близьким є російський режим до фашистського. Усе більше аналітиків, як у самій рф, так і за кордоном, стали називати режим володимира путіна «фашистським».

Фашистські режими зазвичай демонструють етику гіпернаціоналізму, культ насильства, масове залучення молоді, високий рівень репресій, потужну пропагандистську машину та імперіалістичні проєкти. Професор політології в Ратгерському університеті, спеціаліст з вивчення України, росії та країн колишнього СРСР Олександр Мотиль у своїй праці «Чи є путінська росія фашистською?» зазначає: «Визнання путінської росії фашистською означало б «концептуальний прорив» у відносинах Заходу з цією країною. Таке зрушення означало б визнання того, що «путін та його режим – це проблема, і що проблема зникне лише тоді, коли піде він та його режим» (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/is-putin-s-russia-fascist/>).

Сучасний американський історик Тімоті Снайдер у своїй колонці The War in Ukraine Has Unleashed a New Word на The New York Times вже про нинішній етап війни пише, що для пояснення звірства росіян в Україні, влада та цивільні особи вживають слово «рашизм». Історик пояснює, що «рашизм» має значення «fascism», але замість літери «г» вживається «ф» і це має значення «russian fascism». Він зазначає, українці за останнє десятиліття помітили нахил росії до фашизму: культу лідера і мертвих, корпоративну державу, міфічне минуле, цензуру, теорії змови, централізовану пропаганду, а тепер і війну, руйнування: «Навіть коли ми справедливо обговорюємо, наскільки цей термін застосовний до західних діячів

і партій, ми схильні не помічати центральний приклад відродження фашизму, яким є режим путіна в російській федерації».

Псевдоісторична, сповнена спотворених фактів про Україну промова путіна від 22 лютого 2022 року, а також повномасштабне вторгнення росії в Україну 24 лютого остаточно проявили світові сутність сучасної російської ідеології. Кожний новий день агресії, кожний новий воєнний злочин армії рф демонструє, що йдеться не лише про погляди російської влади, але й про російське суспільство загалом.

Поступово в українському суспільному дискурсі, засобах масової інформації, на офіційному рівні та навіть у побуті закріпилися слова «рашизм» і «рашисти» як об'єднання слів «раша» (від англійського russia) та «фашизм». Термін відображає як ідеологію нищівної росії, так і військові злочини та нелюдську жорстокість, які здійснює і демонструє російська армія на українській землі.

З огляду на це науковці, експерти, журналісти та громадянське суспільство загалом висловили ініціативу про введення до офіційного та наукового дискурсу терміну «рашизм» із внесенням цього терміну до словників української мови, щоб дати офіційне визначення ідеології і владному російському режиму, який здійснює загарбницькі війни та воєнні злочини в Україні, Грузії, Чечні, Сирії й інших країнах світу. Моторні події останніх місяців переконливо доводять: росія XXI століття у своїй ідеології, політиці та методах ведення війни поєднує ідеологію та практику режимів комуністичного СРСР, нацистської Німеччини, а також російського імперіалізму. Це поєднання можна означити терміном «рашизм».

Комітет Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики підтримує ініціативу українських науковців, журналістів, політологів, усього громадянського суспільства щодо популяризації та визнання терміну «рашизм» на національному і міжнародному рівнях.

Вважаємо за необхідне дати офіційне визначення терміну «рашизм» і похідних від нього на основі вже опублікованих статей українських та іноземних авторів із внесенням цього терміну до офіційних термінологічних словників української мови.

Закликаємо журналістів та медіаорганізацій до повноцінного і частого вживання слова «рашизм» і похідних від нього у своїх публікаціях та ефірах для поступового органічного його входження до наукового, фактового і розмовного дискурсів.

Верховна Рада України

Вікіпедія:рашизм
(від «росія» (англ. russia, «раша») + «фашизм»), або російський фашизм, – термін, який використовується науковцями, політиками і публіцистами для позначення політичної ідеології та соціальної практики владного режиму росії кінця XX – початку XXI століття, що базується на ідеях «особливої цивілізаційної місії» росіян, «старшости братнього народу», нетерпимості до елементів культури інших народів; на тоталітаризмі й імперіалізмі радянського типу, використанні російського православ'я як моральної доктрини, на геополітичних інструментах впливу, насамперед енергоносій для європейських країн, військової сили, стосовно країн, що входять до сфери впливу рф.

14 квітня 2022 року Верховна Рада України визнала російську федерацію державою-терористом із тоталітарним неонацистським режимом і заборонила його пропаганду, а також пропаганду акту агресії росії проти України. Рашизм є різновидом нацизму, фашизму і синонімом терміна «російський нацизм».

Перемогли нацизм – переможемо і рашизм!

Розроблений термін «Рашизм», що розміщений 24.04.2022 р. в інформаційній мережі, допоможе українцям та світовій спільноті глибше усвідомити небезпечність для цивілізації цього явища й об'єднатися з метою його знищення.

«Рашизм (rashyzm) – імперська авторитарно-тоталітарна система державно-політичного режиму російської федерації (росії) створена президентом-диктатором в. путіним із підтримкою 83 % російського населення (російська соціологічна агенція «Левада-центр» 24-30 березня 2022 р.). Жорстко регламентуючи роботу державних і суспільних інституцій та приватні сфери життя російський режим позбавив їх можливості самостійності у політичній, економічній і господарській, культурній, виховній, релігійній й іншій діяльності. З початку XXI століття рашисти розробили і послідовно впроваджували прихований геноцид українського народу з усіма ознаками державного тероризму, здійснюючи безпрецедентну агресивно-війничу політику з елементами фашизму, нацизму, шовінізму, кібервійни та егоїстичного ставлення відношення до світової цивілізації. Це дає підстави для надання росії статусу «Терористична держава Російська Федерація».

Широке вживання терміну рашизм українцями й міжнародне його поширення відбувалося у процесі яскраво вираженого почуття ненависті українського демократичного суспільства до авторитарно-тоталітарної росії і підтримуючих режим росіян, які приймали рішення про неспровоковану війну проти України та: ...» (<https://lib.iitta.gov.ua/730502/>)

Микола ПІДДЯЧИЙ, головний науковий співробітник відділу STEM-освіти Інституту педагогіки Національної академії педагогічних наук України, доктор педагогічних наук, професор

Сьогодні прочитав заголовок у новинах: «Росіяни вдарили 4 ракетами по Одесіні» («Українська правда»). Окрім жахливої звістки, різонуло слово «росіяни»... Органічніше було б написати «рашисти». Завелика честь називати путіна, його армію та 83 % орків, які підтримують кривавого диктатора, росіянами. Виховані на культурі Пушкіна, Достоевського, Тургенєва, вони вбивають ні в чому не винних дітей, гвалтують жінок, руйнують школи, лікарні, музеї, житлові квартали... Ні, це не «великий народ», це – рашисти.

Відомий український історик Станіслав Кульчицький пише: «Слово «нацизм» для росії не підходить. Радше все-таки те, що там відбувається, – це рашизм. Гітлерівська армія вторгнення була німецькою професійною армією. На окуповані території Гітлер вводив так звані айнзацгрупи, які знищували євреїв, інтелігентів, політкомісарів, тобто зачищували територію від ідеологічного ворога. Щодо решти населення особливих репресій не було. Просто населення мало допомагати німецькій армії продовольством». Рашисти ж руйнують на своєму шляху все, після них залишається випалена земля – Буча, Бородянка, Маріуполь...

Сподіваюся, слово «рашизм» потрапить не лише до наших словників, а й до всесвітньо відомих Cambridge Dictionary та Oxford Dictionary.

Олександр АВРАМЕНКО, вчитель, методист, доцент, заслужений працівник освіти України, письменник, літературознавець, теле- і радіоведучий

Моє Придніпров'я.

Травень

1 • 135 років тому (1887 р.) у Катеринославі в приміщенні офіцерського зібрання (на розі вулиці Садової (нині – Андрія Фабра) та Катерининського проспекту (Дмитра Яворницького) відкрився виставка картин художників-передвижників, де були виставлені полотна І. Крамського, В. Маковського, В. Поленова, І. Рєпіна, І. Шишкіна, М. Ярошенка та інших.

• 55 років тому (1967 р.) на Придніпровській залізниці створено два фірмові поїзди «Дніпро»: «Дніпропетровськ – Київ» та «Дніпропетровськ – Львів».

2 • 125 років тому (1897 р.) у Катеринославі народився Віктор Якович Станицин (справжнє прізвище – Гезе), російський актор і режисер, народний артист СРСР, лауреат Державної премії СРСР. Помер 24 грудня 1976 р. в Москві, похований на Введенському (Німецькому) цвинтарі.

6 • 120 років тому (1902 р.) у Катеринославі в приміщенні комерційного училища відкрито музей ім. О.М. Поля. Нині – Дніпропетровський національний історичний музей ім. Д.І. Яворницького.

• 65 років тому (1957 р.) у м. Дніпродзержинську (нині – м. Кам'янське) в кінотеатрі «Слава» відбулася прем'єра художньої кінострічки «Висота», знята влітку 1956 р. у містах Дніпродзержинську та Дніпропетровську (нині – м. Дніпро).

7 • 55 років тому (1967 р.) у Дніпропетровську відкрито пам'ятник-бюст Ігорю Ключову, студенту Медичного інституту, який був членом бойової групи дніпропетровського підпілля. Розстріляний нацистами в жовтні 1942 року.

12 • 110 років тому (1912 р.) Катеринославське Вище гірниче училище (засноване 1899 р.) реорганізовано в гірничий інститут. Нині – НТУ «Дніпровська політехніка».

15 • 75 років тому (1947 р.) у Дніпропетровську народився Євген Григорович Беліков, художник. Працює в галузі станкового живопису.

• 70 років тому (1952 р.) у Кривому Розі народився Олександр Олександрович Ткаченко, художник. Працює в галузі станкової графіки.

18 • 65 років тому (1957 р.) у с. Комуні на Сумщині народився Михайло Васильович Мельник, актор, засновник і художній керівник театру одного актора «Крик» у м. Дніпрі, перший лауреат премії імені Леся Курбаса (1995 р.), заслужений і народний артист України, лауреат Шевченківської премії 2007 р.

19-24 • 105 років тому (1917 р.) у Катеринославі проведено перепис населення, під час якого зареєстровано 216 810 мешканців.

20 • 235 років тому (1787 р.) у селі Половиці відбулося урочисте закладення Преображенського собору за проектом французького академіка архітектури Клода Герау. (До 1976 року ця дата вважалась днем заснування Катеринослава-Дніпропетровська).

21 • 135 років тому (1887 р.) у Катеринославі відбулося урочисте святкування 100-літнього ювілею міста.

• 70 років тому (1952 р.) у с. Петриківці Царичанського району (нині смт Петриківка Дніпровського району) народилася Леся Степовичка (Олександра Несторівна Булах), письменниця, голова правління Дніпропетровської обласної письменницької організації НСПУ, член Ради та Президії НСПУ у 2002-2012 рр. Засновник і головний редактор літературно-мистецького та художньо-публіцистичного часопису-щоквартальника «Січеслав» (2004-2012). Всього видано 32 числа.

22 • 135 років тому (1887 р.) у Катеринославі став до ладу Олександрівський південно-російський завод Брянського металургійного товариства. Нині – ПАТ «Дніпровський металургійний завод».

• 115 років тому (1907 р.) у Кам'янському народився Микола Митрофанович Зайцев, художник. Працював у галузі станкового живопису і графіки. Помер 11 травня 1972 р.

• 100 років тому (1922 р.) в с. Софіївці народився Семен Семенович Андрейченко, художник, скульптор.

• 85 років тому (1937 р.) у с. Миколаївці Новомосковського району народився Федір Максимович Климченко, художник. Працює в галузі станкової графіки.

23 • 95 років тому (1927 р.) народився Яків Петрович Калашник, художник. Працював у галузі станкового живопису. Помер 5 вересня 1967 р.

• 65 років тому (1957 р.) селище Жовта Ріка перейменовано в місто Жовті Води і віднесено до категорії міст обласного підпорядкування.

26 • 65 років тому (1957 р.) народилася Надія Павлівна Тубальцева, письменниця, поет, прозаїк, драматург, автор кіносценаріїв, редактор.

Подала Світлана ЖИЛІНСЬКА, завідувач краснавчого відділу ДОУНБ (з календаря «Моє Придніпров'я»)

ПТАШКА ЗІ СТАЛІ

Жила собі на білому світі маленька Пташка. Народилася вона у невеличкому селі й відразу загорілася у її серденьку неймовірної сили любов до Батьківщини.

Змалечку була веселою щебетухою із червоностим пир'ячком, яскрава і помітна. Не було такого, хто б не знав Пташину.

Пташка на дух не терпіла несправедливості. Не раз отримувала стусанів, коли відстоювала правду. Але хіба ж це може зупинити? Навіть виду не показувала, що важко. І стала прикладом справжньої сміливості! «Це Пташина-вогонь! Про це навіть її колір пир'ячка говорить! Вона вогняна і ззовні, і зсередини! Своім запалом і енергією усіх надихає!».

Та й життя її було бурхливим і вогняним, бо втрапляла у різні оказії, не могла всидіти на місці... Сміливість і прагнення були в її характері. «Як Пташка скаже – так і буде!» – говорили про неї.

Та одного дня зійшла чорна хмара на її землю, страшний смерч знищував усе на своєму шляху, а закручувало його саме Зло. Зібралось воно Сталевий палац повалити, де міць і сила її краю зберігалася.

Не вагалася Пташка. Полетіла боронити Сталевий палац, нікому не сказавши де вона, аби за неї рідні не хвилювалися. У бою ще більше розпалився вогонь у її серці, а залізний характер переплавився у справжню міцну і непереможну сталь! Боронила, як яструб, свою землю разом з іншими і ніхто не посмів навіть підійти до неї.

Але закрилося небо над Сталевим палацом і вільна Пташина опинилася в глибокому підземеллі зі своїми побратимами. Тільки могутній промінь світла міг побороти Зло, якщо торкнеться купола палацу. Тоді заспівала втомлена, але нескорена Пташка у темряві підземелля пісень, допоки нагорі було справжнє пекло. А з нею й усі, хто був поруч, – запалила своїм співом втомлені серця. Співали дружно і пісня ця летіла над усім світом, пробуджуючи мільйони...

«...Бо плач не дав свободи ще нікому,
А хто борець, той здобуває світ!»
– Хто співає так дзвінко? – зашуміли навколо.

– Це Пташка! Але не проста, а Пташка зі сталі! Вона мала би вільно літати, танцювати з листочками, дзвінко щебетати, здійснює у синє небо і співати веселих пісень, а натомість обрала сталь і боротьбу!

Своїм співом вона додала сили воїнам, запалила серця і долетів її голос до самісіньких небес й від щирості запалених сердець пролився могутній промінь на Зло, чорноту і темряву. Затряслося усе, задрижало...

– Хто запалив світло? – дивувалися.

– Пташка, яка співає в темряві!

– Чи може одна маленька Пташина так запалювати серця? Це ж дуже важко співати там, де темрява і біль!

– Хтось інший такого б не витримав, але вона – Пташка зі сталі, яку не зламати!

І відступило Зло, налякане силою сталевих серця, співом чистим, як кришталь, збентежене вірністю та любов'ю усіх, хто захищав Сталевий палац, а разом із ним і рідну землю.

Бо сталеві серця нікому не скорити!

Ірина МАЦКО, член НСПУ, українська дитяча письменниця, ілюстратор, казкарка; ілюстрація Тетяни КОРНІЄНКО

Пташка зі сталі (справжнє ім'я – Катерина) – українська поетка, акторка, парамедик-доброволець Національної гвардії України, учасниця російсько-української війни.

Стала відома завдяки виконанню у підвалах «Азовсталі» кількох українських патріотичних пісень: «Зродились ми великої години» та «Батько наш – Бандера». Наразі перебуває у російському полоні. Молімося за швидке повернення Катерини додому!

Христос сидить у печері й дивиться фото з Бучі

Христос сидить у печері й дивиться фото з Бучі.
– Отче, – питає, – чому Ти не втопиш цю шосту частину суші?
Не можна бути одночасно нейтральним, всемогутнім і всеблагим.
Бачиш, навіть зірку Полин захопили Твої вороги.
Ти став занадто ватний, Отче, занадто м'який.
Чому не вишлеш янголів збивати ракети і літаки?
Це ж з Твого неба падають бомби на мирні дахи.
Колись Ти нищив цілі народи й за менші гріхи.
Нехай кров отруєє ріки, вогонь палає, вода тече.
Якщо там залишились праведники – нехай будують ковчег.
Більш ніщо їм не зніме криваву імлу з очей –
Серафим без меча не такий переконливий, як з мечем.
Дай наказ наступати жабам, мухам, і сарані.
Визначайся, Отче, за кого Ти в цій війні.
Бачиш, Отче, дитину в зруйнованому Ірпені?
Напис ІНЦІ – чорнилами на спині.

Михайло КРАСІЮК

ЗАСНОВНИК ГАЗЕТИ «ДЖЕРЕЛО» – ПЕРВИННА ПРОФСПІЛКОВА ОРГАНІЗАЦІЯ КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ «ДНІПРОВСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ» ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»

Редакційна колегія:
В.М. ВАСИЛИНЕНКО, М.Г. ВАТКОВСЬКА, Ю.М. МОГИЛА,
О.В. ПОЛТОРАЦЬКИЙ, М.І. РОМАНЕНКО,
В.Г. СЕРЕДНЯ, В.В. СИЧЕНКО, Л.О. ШАПРАН

Редактор, фотокор, дизайн і верстка Н.О. АНТОНЕНКО

САЙТ ОБЛАСНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ГАЗЕТИ
«ДЖЕРЕЛО»:

gdjerelo.jimdofree.com

Свідоцтво про реєстрацію
ДП № 2244-982ПР від 24.01.2019.

Формат А3.

Адреса редакції:
49006, Дніпро, вул. Володимира
Антоновича, 70, Дніпровська
академія неперервної освіти.
Тел. 0952303947, 732-48-48.

E-mail: GDJerelo@ukr.net